

Helg

i Birkeland

MENIGHETSBLAD NR 1/15 ÅRGANG 52 MED ARTIKLER OG REPORTASJER FRA HELE FANA PROSTI

Vil skjerme søndagene

Biskop Halvor Nordhaug sier nei til forslaget om alle næringsdrivende kan holde søndagsåpent. Side 11

Gulbrandsen ut i lyset

Han var både mye lest og omstridt i samtiden. Er Trygve Gulbrandsen også en forfatter for 2015? Side 15-17

Orgelfest i februar

Bli med på orgelkonsert i Birkeland kirke søndag 22. februar. Side 21

2015 – flying start

Skynd deg å somle!

Hverdagen kan være travel for mange av oss. Det slår meg igjen og igjen.

REFLEKSJON AV KAPELLAN KJERSTI GAUTESTAD NORHEIM

Særlig når jeg henter barn i barnehagen og ser hvordan vi foreldre kommer løpende for å hente de små hjem slik at vi rekker en rask middag før storebror eller storesøster skal på trening. «Det går i ett», sier vi til hverandre – og smiler, før vi løper videre.

«Skynd deg å somle» er overskriften på denne refleksjonen. En oppfordring som har vokst ut av min egen lengsel. Jeg lengter etter somlingen. Øyeblikk hvor jeg ikke skal rekke noe, men bare kan la tiden komme – og gå, mens jeg pusler med mitt.

I et samfunn hvor vi forventes å være pålogget mer eller mindre hele tiden, og hvor informasjonsstrømmen er stadig økende, blir somlingen lett en glemt kunst. Som et vagt minne langt bak i bevisstheten. Derfor har jeg lyst til å slå et slag for somlingen. Slå et slag for at 2015 skal bli et somlingsår. Fordi jeg trenger det. Fordi vi er skapt til det.

Da Gud skapte verden toppet han det hele med å skape hviledagen. Sabbaten, som jødene kaller sin hviledag, kalles også for skapelsens juvel. Det edleste, det vakreste, det rene. For å verne hviledagen finnes det i jødedommen 613 påbud og forbud for hva man kan gjøre og ikke kan gjøre fra solnedgang fredag og til solnedgang lørdag. Men om det finnes noe som det mangler regler for, så er det en hovedregel som gjelder: Må du gjøre

det, la være. Vil du gjøre det, gjør det.

Søndagen er vår hviledag. Jeg tror ikke nødvendigvis vi trenger flere regler for å regulere den. Men vi trenger hviledagen. Vi trenger hvile. Kroppen vår trenger en slik dag. Enhver idrettsutøver kjenner viktigheten av restitusjon. Hjernen vår trenger den. Hvile har vist seg å være avgjørende blant annet for utviklingen av kreativitet. Sist, men langt fra minst, så trenger sjelen vår hvile. Mitt mål for 2015 er så sette av nok tid i kalenderen. Tid som står åpen, somletid. Tid som styres av regelen om at jeg kan gjøre det jeg vil, men ikke fordi jeg må.

Om 2015 er somlingsår, så er det søndagen som er somlingsdagen. Og søndagen gir oss en glimrende mulighet til å ta del i noe som allerede er, et somlingssted midt i travelheten. Gudstjenesten kalles også for den hellige leken. I det gudstjenesten starter trer vi inni en annen tid, et annet rom, hvor det er rikelig med plass for å somle. Og om du skulle kjede deg, så gjør det ingenting! I den hellige kjedsomheten kan det nemlig være at du finner akkurat det du lengter etter. ●

Sterke møter i Estland

Gleden var stor da Birkeland mottok 20 000 kroner fra Kirkens arbeidsgiverorganisasjon til stabstur. I november besøkte 11 kirkelige medarbeidere Estland og våre vennskapsmenigheter i Tallinn og Saku.

AV ELI HEGGDAL

Tallinn er en vakker by. Den historiske gamlebyen står på Unescos verdensarvliste. Med sine historiske bygninger, kirker og kunsthåndverk er den vel verdt et besøk. En byvandring inneholder fargerike blomstermarked, små smug, skjeve bygninger og mange vakre kirker. Den praktfulle russisk-ortodokse St. Alexander Nevskijkatedralen er et synlig tegn på at landet huser en stor russisk befolkning, men den lutherske kirken er landets opprinnelige folkekirke og har hatt en vesentlig plass i Estlands historie. Nye menigheter har oppstått etter sovjettiden. To av disse ligger i utkanten av Tallinn og besøk der stod naturligvis på programmet.

Rom fullt av engler.

I drabantbyen Mustamäe driver Maria Magdalena menig-

het sitt arbeid i et kjellerlokale. I bunnen av en bratt trapp ønsket Tiina Klement velkommen til lørdagste og andakt. I denne kjelleren satt vi sammen, sang Taizésanger på estisk og norsk og fikk med oss et budskap på begge språk. Det gjorde inntrykk på godt vante nordmenn som har en kirke og et stort menighetshus med plass til alle, og mange frivillige som løfter sammen.

I bydelen bor det 63000 mennesker og menigheten ser mange utfordringer. Tiina forteller om samarbeid med barnevern, om gatebarn og familier som trenger hjelp. Sist jul arrangerte de juleselskap for 200 barn, som de måtte dele i fire samlinger for å få plass til alle i det trange lokalet.

– Det var fullt av engler i rommet, forteller Tiina. Med god hjelp fra frivillige ble det en festdag, men Tiina, som er prestevigd diakon er den eneste ansatte. Hun ønsker seg

BIRKELAND • BØNES • FANA • SKJOLD • SLETTEBAKKEN • STOREVEIT • SØREIDE
Menighetsbladene i Fana

Helg i Birkeland utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana. Bladet er et informasjonsorgan som sendes alle hjem i menigheten og regnes ikke som uadressert reklame.

Levering av stoff: Leveres menighetskontoret eller sendes birkeland.menighet@bergen.kirken.no

Digitalfoto: Benytt høy oppløsning.

Lokalredaksjon: Martin A.E. Andersen, Astrid Dalehaug Norheim, Frode Høyte og Ivar Braut.

Sentralredaksjon: Redaktør Magne Fonn Hafskor, 55 39 04 40 - eyecu@online.no (Kun henvendelser ang. «fellesstoff» (s 5-12). All annen kontakt: Se side 13.

Annonser: Frode Høyte - hoeyte@gmail.com

Produksjon: Dragefjellet Media AS, 55 23 25 47 - post@dragefjellet.no. Dropbox kan opprettes etter avtale for overføring av svært store filer.

Trykk: Bodoni, Straume

Deadline neste nummer: Kontakt lokalredaksjonen

Utgivelsesdag neste nummer: Tirsdag 17. mars

Staben fra Birkeland foran bedehuset i Saku: Bak: Rune Kysnes, Leidulf Øy, Kjersti Gautestad Norheim, Barbro Husdal, Linda Bårdsen. Foran: Ivar Braut, Ingunn Myklebust, Hilde Wolter, Carina Søfteland og Eli Heggdal.

Stille kveldstur i Tallinns gamleby.

Ned til Maria Magdalena menighet.

Lørdagste i Mustamäe.

I vindfanget står veden klar.

Leidulf Øy (t.v.) og Tiina klement (t.h) i møte med frivillige i menigheten.

flere frivillige. Det kunne vi ikke hjelpe henne med, men Birkeland ga en pengegave til utstyr for barn og melkesjokolade til kirkekaffen.

– Guds fred. Vi ber for dere, sa en eldre kvinne da en beveget gjeng skulle dra. Det er lett å se de store utfordringene i drabantbyen, arbeidsledigheten, rusproblematikken, men også håpet som driver dem. En dag, om ikke så lenge skal det stå ferdig en kirke i Mustamäe og arbeidet flytter opp fra kjelleren.

Hjertet i menigheten

St. Thomas menighet i Saku inviterte til gudstjeneste en kald søndag. I det lysegrønne, lille bedehuset knitret det i peisen da Birkelands utsendte samlet seg til kaffe før gudstjenesten. Her arbeider Magne Mølster som prest. Han er ansatt av Det norske misjonsselskap og driver menighetsarbeid sammen med sin kone, Ave og en gruppe frivillige. Etter år med sovjetstyre er det en generell skepsis til reli-

gion og menighetene må kjempe for aksept. Motstanden skyldes også store utenlandske kampanjer og vekkelser etter den kalde krigens slutt, med lettvinde løsninger på store sosiale problemer.

I Saku arbeides det stillferdig med små skritt. Etter hvert ser stadig flere at menigheten har noe å tilby lokalsamfunnet. I dette huset var det en brødre-menighet i hele sovjettiden. I 25 år bad de om at unge skulle møte Gud.

Kristiina, en av de frivillige forteller om lavterskeltilbudet ESİK, som betyr vindfang.

– For mange er det vanskelig å komme helt inn på kjøkkenet, forteller hun.

Etter hvert fylles rommet og gudstjenesten går sin gang, med kjente elementer også for bergensere som ikke kan estisk.

Under forbønnen er det likevel lett å høre at de ber for oss og for de andre menighetene som støtter NMS' arbeid i Estland. ●

Fakta: Birkeland og samarbeidet med kirkene i Estland

Birkeland menighet støtter det norske misjonsselskaps arbeid i Estland med innsamlinger og fire takkoffer hvert år. Det er planer om kirkebygg både i Mustamäe og i Saku, og det vil være egen innsamlinger til kirkebyggene. I 2014 kom det inn kr. 40.591. Innsamlingsmålet var kr. 25.000. 10 prosent av inntektene fra Te-festen gikk til misjonsprosjektet. Det arrangeres en menighetstur til Estland 17.-19. april. ●

Påskeskatten for 7-åringer

Bli med å oppdage spennende ting om fastetid og påske, lørdag 7. og søndag 8. mars! Alle som blir 7 år i 2015 kan være med på dette trosopplæringstiltaket. Medlemmer får brev i posten. Hører du ikke fra oss innen utgangen av februar, kontakt kateket Ingunn: ingunn.myklebust@bergen.kirken.no - 55 36 22 87. ●

Å jul med din glede!

Tradisjonen tro inviterte menighetsrådet til juletreffest på menighetshuset.

I år ble juletreffesten arrangert rett etter gudstjenesten 11. januar, og med stor suksess. Mange hadde møtt opp for å se søndagsskolen sitt julespill, høre Bobla ten sing synge og ikke minst gå rundt juletreet.

Julespillet framføres hvert år, mens englene gjerne blir med i mange år.

Små og store i skjønn forening dannet lenker og sang julesanger under juletregangen. Juletreffesten er en fin måte å samle menigheten på tvers av generasjoner og det minner oss på hvor verdifull disse møteplassene er. ●

FOTO: KETIL SEIME.

«De bar små barn til ham»

Noen ord om dåp og om barn som er blitt større og kan gå selv.

AV KJERSTI G. NORHEIM OG IVAR BRAUT

Hver gang vi feirer dåp leser vi teksten fra Markusevangeliet kapittel 10 om mødre og fedre som bar de små barna sine til Jesus for at han skulle velsigne dem. Det er det samme som vanligvis skjer når vi feirer dåp i vår kirke, at små barn blir båret frem til døpefonten, til Jesus. Men av mange grunner kan også en dåp bli utsatt. Det er ganske så menneskelig. Derfor vil vi skrive noen linjer med en oppfordring og en avklaring.

Hva gjør vi hvis vi egentlig tenkte at barnet vårt skulle bli døpt, men nå er tiden gått – og nå kan barnet «gå selv». Enten barnet er begynt å nærme seg ett år eller tre eller fem eller ti.

Det er ikke noe problem å ta kontakt med oss dersom dere ønsker dåp av større barn. Det er sant nok at barnedåp vanligvis er dåp av spebarn. Men det er ingen grunn til å droppe dåpen fordi det ikke ble noe av det mens barnet ennå kunne «bæres» til dåp. Kirken, vi – men mest av alt Gud, har ingen aldersgrense! Og det kan også være at det er enklere for barnet å være døpt f.eks. som treåring enn å gjøre det like før konfirmasjon. Når det er sagt, så har vi hvert år også fine opplevelser med konfir-

manter som velger å bli døpt.

Så: om dere ønsker dåp – uansett alder, så bare ta kontakt. Vi vil da være behjelpelige og ordne det på en måte som passer for dere. Rent praktisk kan dere sende e-post til menighetshetskontoret birkeland.menighet@bergen.kirken.no eller ringe telefon 55 36 22 80.

Dere kan også melde dere direkte på nettet via Kirketorget som er et felleskontor for alle kirkene i Bergen: www.bergen.kirken.no.

Dere vil bli invitert til en samtale hvor vi blant annet kan avtale hvordan dåpen praktisk foregår. For litt større barn har vi gjerne også en øvelse, så blir det ikke så skummelt verken for foreldre eller barn. Vil dere være i Birkeland kirke eller en annen kirke dere har forhold til? Hvordan skal dåpen foregå? Da gjør vi det slik at det blir fint også for barnet. Ingen skal bære en fireåring som om hun var nyfødt! Og det trengs selvsagt ingen lang, hvit dåpskjole og hvit lue.

Det viktigste er at dåpen er en gave til oss fra Gud. Derfor ønsker vi å gi barna del i dette sakramentet som Jesus selv innstiftet. Da er ikke alderen det avgjørende. Også voksne som ikke er døpt før kan komme til dåp. Og siden livet ikke alltid er A4, er det ganske så naturlig at litt større barn enn de aller minste blir døpt. **Vel møtt til dåp i kirken!** ●

TWEENSHELG

For dere på 6.-8. trinn: En helg med snø, lek, fellesskap og tema knyttet til livet og kristentroen.

Tid: Fredag 13. – søndag 15. mars 2015. **Sted:** Wallemstunet på Kvam-skogen. **Mer informasjon og påmelding:** Kontakt: Leidulf Øy (prest i Sædalen og Birkeland): Telefon 55 36 22 84 - e-post: leidulf.oy@bergen.kirken.no ●

BARNAS SIDE

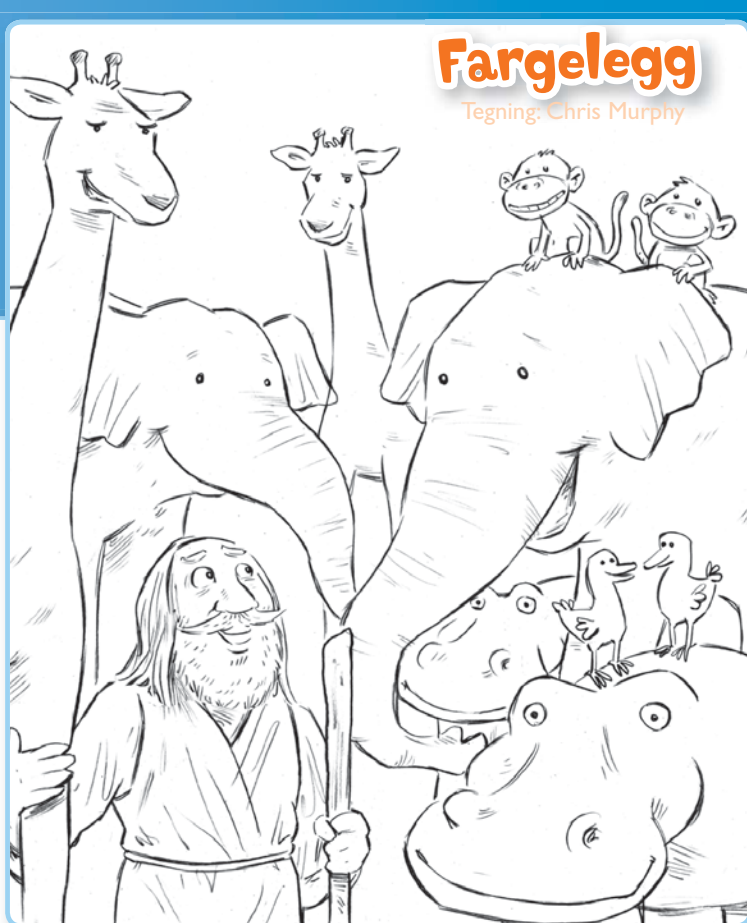
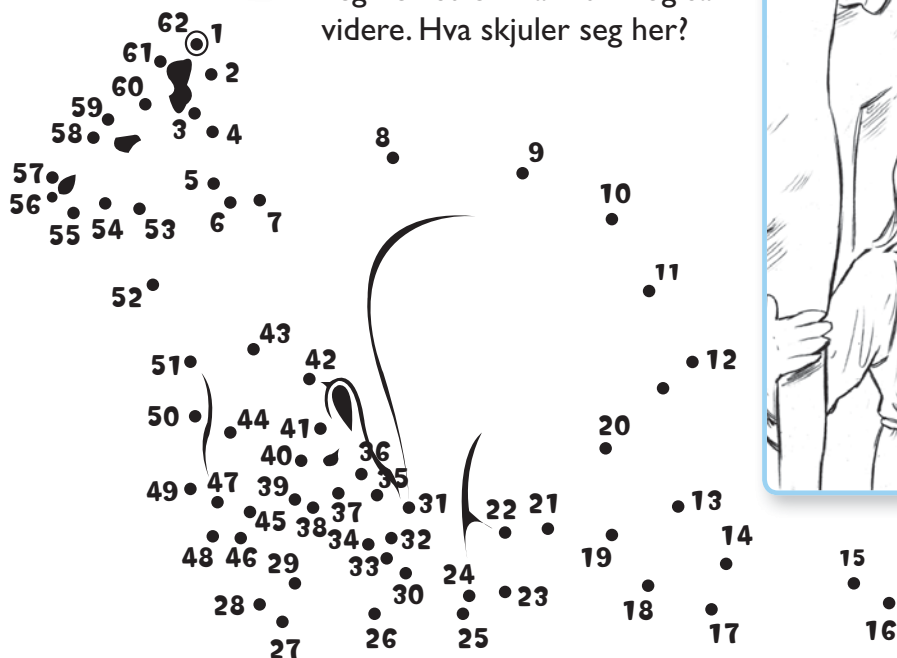

Fargelegg

Tegning: Chris Murphy

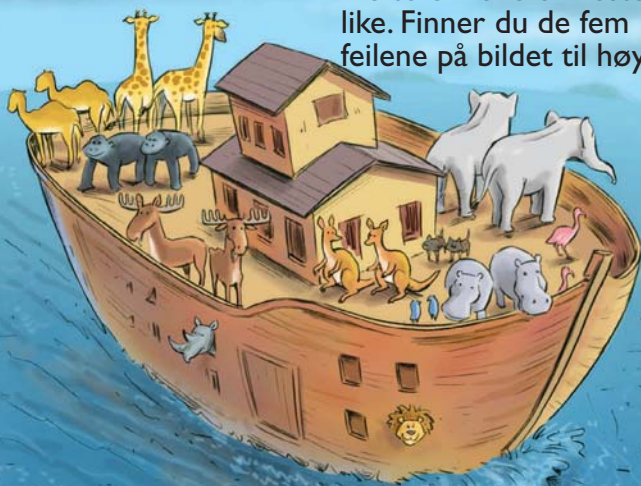
Prikk til prikk

Tegn en strek fra 1 til 2 og så videre. Hva skjuler seg her?

Finn fem feil

De to bildene er nesten like. Finner du de fem feilene på bildet til høyre?

nettSPRELL.no

- Musikkvideoer
- Tegnefilmer
- BARNAS-konkurranser

Søndagsskolens nettside for barn!

BARNAS

14 blader + DVD + CD
= kun 359,-

(privatabonnement hjem i posten)

Gruppeabonnement
kun 179,- pr barn

Bestill på
barnas@sondagsskole.no
eller på telefon 22 08 71 00

TÅRAGENTENE

tarnagentene.no

Tårnagentenes eget nettsted!

Glimt fra en annen tid

Da vi gravde etter ondemannen

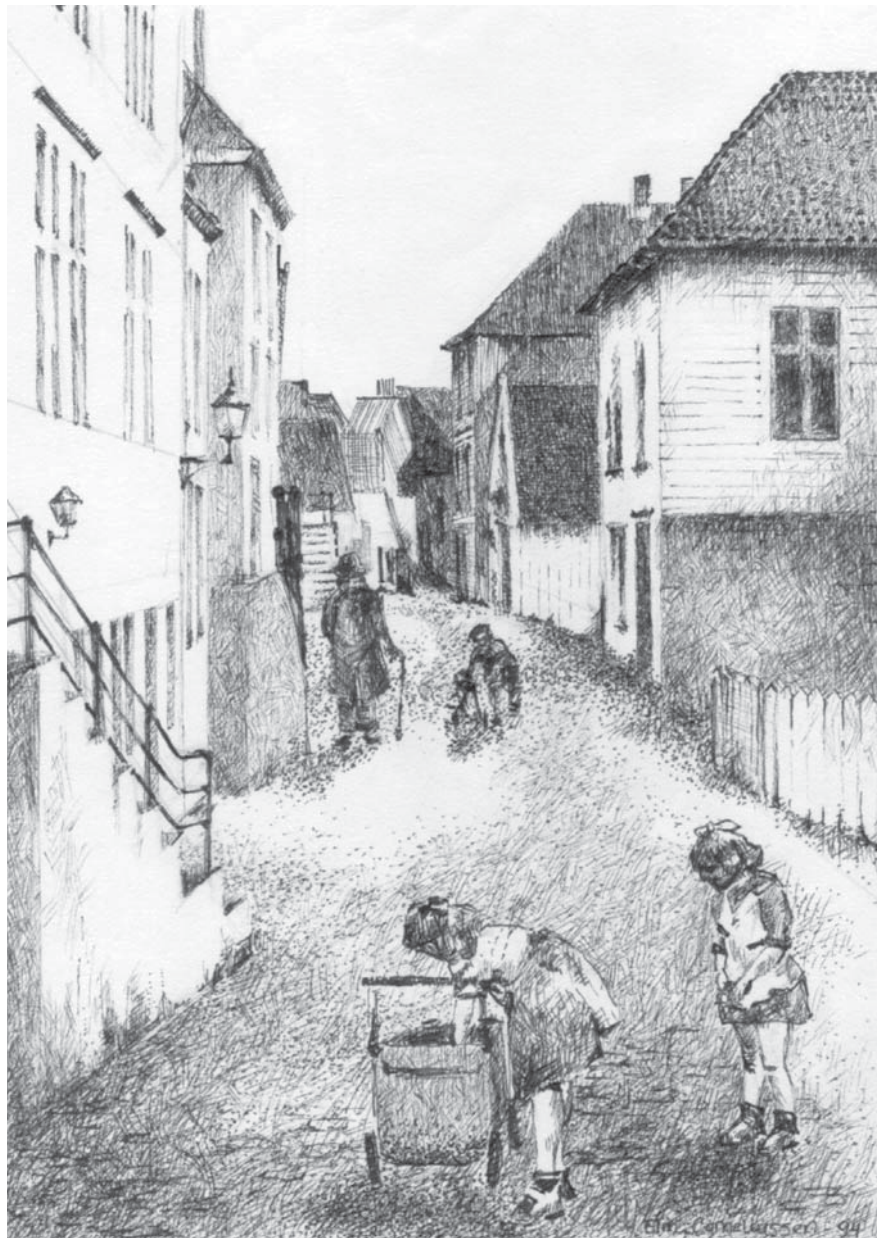
Det var like etter krigen. Vi kan vel ha vært 5-6 år gamle. Vår tro var enkel og konkret, og uten tvil. Vi kjente Gud og Jesus, og visste om englene.

AV KNUT CORNELIUSSEN.

Samtidig som Gud var en slags bestefar oppe i himmelen, visste vi at han var alle steder og at han kunne alt. Han hadde flytte de største steinene vi kunne tenke oss, og han kunne gjøre alt det vi ikke kunne gjøre. Han var til og med sterkere enn far.

Jesus var kanskje enda enklere å se for oss, vi hadde sett mange bilder av Jesus og visste godt hvordan han så ut. Han hadde langt mørkt hår og snille øyne. Han holdt som oftest et lite lam i armene sine, mens de andre lammene og sauene sto rundt ham og så på. Ellers holdt han hendene sammen og så opp mot himmelen. Jesus var bare snill, ham behøvde vi ikke være redde for på noen måte. Det er mulig at det var vår trygge tro på Jesus, som reduserte vår frykt for en Gud som så alt. Slett ingen dum teologi den dag i dag.

Vi lærte mye om Jesus på søndagsskolen og i skolen. Og akkurat som vi ser i dag, var Jesus-barnet i krybben et populært bilde. Vi hørte om Betlehemsmarkene med grønt fint gress hvor gjeterne satt og passet sauene sine. Det het forresten ikke sauer i bibelhistorien, det het får. Jeg så for meg et fint stille vann, like ved vannet var et lite bål hvor gjeterne satt, og sauene

EN ANNEN TID: Lykkelig og bilfri barndom i Ytre Markevei.

TEGNING AV ELIN CORNELIUSSEN

gresset fredelig på den grønne marken. Over det hele skinte en stor klar stjerne.

En av mine store skuffelser var da jeg kom til Betlehem og så hvordan markene så ut. Her var ikke mye gress, men desto flere steiner.

Englene var damer med hvite vinger. De fløy ved siden av oss og passet på at vi ikke falt utfor stup eller i vannet. En gang i fremtiden skulle vi også bli engler, hvis vi bare var snille nok. Men det var en vi ikke likte, nemlig ondemannen. Han bodde langt nede i jorden og passet et slags brennende hav. Han var skikkelig slem, og vi måtte alltid passe på at vi ikke hadde noen slags kontakt med ondemannen. Ondemannen hadde horn og hale, så vi trodde vi ville kjenne ham igjen, skulle vi treffe ham.

En gang, vi kan vel ha vært 5-6 år gamle, fant vi ut at vi ville se ondemannen. Like ved siden av huset vårt var en tomt etter et ødelagt hus. Her var det Fritzzen og Brorisen og jeg begynte å grave for å komme ned til ondemannen. Vi bevæpnet oss med små spader og spann og startet med gravingen. Av og til kjente vi på jorden for å finne ut om det ble varmere. Kanskje var det litt varmere lenger nede, eller kanskje det bare var vi som trodde det ble varmere, men vi merket at temperaturen steg. Vi visste nemlig at vi skulle til et sted med høy temperatur.

Men det viste seg at det ikke var så lett å komme dypt nok. I alle fall så ikke vi noen ondemann, uansett hvor dypt vi gravde, og vi var sikkert nede i over en halv meters dybde. Kanskje like bra at vi ikke fant ham, vi hadde nok blitt litt overrasket. ●

Møt Karl Johan Kirkebø:

Én ildsjel - blant mange

En av de som virkelig har vært med på å bygge og forme Bønes menighet, er Karl Johan Kirkebø – men han er ikke alene.

Menighetsbladet vil presentere og gjøre litt stas på noen av de mange flotte frivillige medarbeiderne i menighetene. Tidligere har vi møtt ildsjeler i menighetene Fana, Skjold, Storetveit og Slettebakken; denne gangen er stafettpinnen i Bønes. Deretter går den videre til Søreide og Birkeland.

BLOMSTER TIL KIRKEARKITEKTEN: I desember 2009 stod trinn 2 av kirken på Bønes ferdig. Karl Johan var sterkt delaktig i å realisere dette, og overrekker her blomster til arkitekt Helge Hjertholm på åpningsdagen.

TEKST OG FOTO: STEIN RUNE RISA

Under visitasforedraget i Bønes menighet i 2012 trakk biskop Halvor Nordhaug frem noe av det som alltid har kjennetegnet menigheten på Bønes: «Jeg vil starte med å minne om hvem dere er, minne om «den første kjærlighet». For Bønes har en imponerende historie. Dere er den kirken som ble bygget på dugnad. Og det vil jeg dere skal fortsette å være. Mange av dere var med å bygge kirkebygget for 15 år siden, men alle er med å bygge kirken, bygge menigheten.»

De første årene

En av de som virkelig har vært med på å bygge og forme Bønes menighet, er Karl Johan Kirkebø – men han er ikke alene. Bønes menighet har rundt 200 frivillige, og menighet og kirke har i stor grad blitt bygget av frivillige. Det er mange ildsjeler som har vært med på reisen, og historien om Karl Johan sin tid i menigheten, kan også fortelle historien om hvordan menigheten og kirken har blitt formet av disse ildsjelene.

Karl Johan Kirkebø er 64 år, bor i Stokkedalen på Bønes, er gift, har fire voksne barn og tre barnebarn. Han er utdannet siviløkonom fra Norges Handelshøyskole (NHH), og har jobbet med salg, salgsledelse og ledelse i nesten 40 år. Til daglig har han virke som salgsdirektør i Onsoft Computer Systems, hvor han reiser verden rundt med programvareløsninger for offshore og shipping-virksomhet.

Vokste opp på bedehuset

Som mange andre, så har Karl Johan hatt en oppvekst på bedehuset. Han kommer fra Langevåg i Sula kommune på Sunnmøre, der var han aktiv i bedehuset som var tilsluttet Indremisjonen. Han reiste mye på leir om sommeren – først som deltager, men siden som leder. I studietiden i Bergen var han med i Club 3, som var Ungdomsforbundets studentarbeid. Så bakgrunnen hans kan en si er fra de store organisasjonene.

Karl Johan flyttet til Stokkedalen i 1982, og kom raskt med i menighetsarbeidet.

– Menighetsarbeidet var godt i gang da vi flyttet hit. Det var gudstjenester på Bønes skole, og søndagsskole i huset Kirkeringen eide i Sælenveien, forteller han.

– Der var det også barnehage. Jeg var først med i et frivillig menighetsråd som primært organiserte gudstjenester på Bønes skole, og

etterhvert ble jeg med i styret for «stiftelsen Bønes Interimkirke».

Hvor skal vi være?

Utfordringene i starten var i stor grad knyttet til mangel på lokaler. Derav også et økende ønske om å få på plass et bygg. Karl Johan forteller at dette ble starten på en satsing, nesten over evne, der hele Bønes mobiliserte til dugnad for å reise kirken. Det ble satt i gang innsamling blant Bønes-beboerne, og lagt ned mye hardt arbeid. Belønningen ble Bønes kirke, som stod ferdig i 1997.

– Leder av det arbeidet var Helge Kolstad og Liv Skants, de skal nok ha den aller største æren for at ting skjedde så raskt som det gjorde, sier han.

– Fokuset på at dette skulle være et bygg for bydelen, med lav terskel og stor inkludering, ble skapt da, og har fulgt oss siden. Arbeidet med kirkebygget frigjorde uante ressurser, og vi opplevde stadig tilbud om hjelp fra folk som ikke hørte til «kjernen». Det var en god opplevelse.

Stort engasjement

Karl Johan forteller videre at gleden da som nå var knyttet til fellesskapet. Livslange vennskap ble skapt i denne prosessen. Ettersom bydelen vokste, kom det flere til og organiseringen endret seg. Der noen få ildsjeler tidligere hadde dradd lasset, ble det nå flere som delte på det. Det var mange som var med i denne prosessen. Når han ser på gamle bilder, er det mange av de samme som fortsatt er med.

«Den kirkelige» CVen til Karl Johan er imponerende: Medlem av frivillig menighetsråd på 80-tallet, med i styret i «Stiftelsen Bønes Interimkirke» på 80-90-tallet,

medlem i Bønes menighetsråd 2001-2011, der han også var leder 2002-2009, kirkevert i mange år, sjåfør for kirkeskyss, med i prosjektet «Fanablad» for å etablere felles menighetsblad for prostiet, redaktør i Bønesbladet i ti år og fortsatt med i redaksjonen, med i Bergen kirkelige fellesråd (BKF), fire

– En av fanesakene mine har vært å bidra til at Bønes skal være en åpen folkekirke preget av at folk skal være velkomne uansett. KARL JOHAN KIRKEBØ

år som varamedlem i Bjørgvin bispedømmeråd og utallige andre små og store oppgaver i Bønes menighet.

Trakk i de rette trådene

Selv om han har lagt ned en enorm innsats i mange deler av kirkelivet, trekker han spesielt frem da de klarte å få politikerne med på byggetrinn 2, det som i dag er kirkestuen og barne- og ungdomsavdelingen.

– Med god hjelp fra mange klarte vi å trekke i de rette trådene, og kunne innvie en «helt ferdig» kirke i desember 2009, husker han. Og nettopp gjennomføringskraften er det mange som trekker frem når de forteller om Karl Johan. Når man får nei, betyr det bare at det må jobbes litt ekstra for å få det til. Penger skal heller ikke være en begrensende faktor – en får til det en vil få til.

Tro, tvil og meninger

De som leser Refleksjons-spalten i Bønesbladet, vet at Karl Johan tør å være åpen om sin egen tro og tvil. Han er heller ikke redd

SNURRER LYKKEHJULET: Karl Johan er opptatt av at Bønes kirke skal være en storstue for alle på Bønes. På Bønesdagen stiller han ofte opp og snurrer lykkehjulet.

– Med dagens modell blir det økt press på konformitet. Bønes menighet har vært preget av åpenhet, toleranse og respekt. Det håper jeg både Bønes spesielt, og Den norske kirken generelt, vil fortsette å være. Jeg synes det er en del tegn som peker i retning av at man skal mene det samme, og at det fokuseres mer på forskjeller som en negativ ting. Jeg tror ikke bare at det er plass til forskjeller, men at det også er en styrke for menighet og kirke med mangfold – også i meninger. Jeg er også redd for et økt byråkrati med et Kirkeråd som ikke er i takt med den viktigste enheten i kirken; sognet.

for å uttrykke sine meninger. I Bønesbladet har han blant annet skrevet om tema som homofili, Israel-saken og tanker om sitt Guds-bilde. En av sakene han synes er viktig, er at kirken skal være inkluderende. Som mangeårig leder av Bønes menighetsråd, har dette også gjennomsyret menigheten.

– En av fanesakene mine har vært å bidra til at Bønes skal være en åpen folkekirke preget av at folk skal være velkomne uansett, sier han.

– Visjonen «åpen, synlig og tilstede» liker jeg godt, og jeg har også forsøkt å få til at denne åpenheten skal være preget av respekt for forskjeller slik at vi slipper unødige diskusjoner.

Han trekker også frem viktigheten av å inkludere de frivillige på en god måte.

– Vi må støtte de frivillige i menigheten, slik at de kan få best mulige forhold til å yte på de områdene der de har lyst til å bidra. Vi har også forsøkt å si at de frivillige skal få gjøre det de har lyst til – og ikke bli misbrukt. Gir de oss en lillefinger sier vi takk – og prøver unngå å ta hele hånden. På den måten kan den enkelte bidra på det nivået de ønsker, og vi kan få med flere.

Gudstjeneste og liturgi

I tillegg til det praktiske aspektet ved kirkelivet, er han også veldig opptatt av det åndelige, og engasjerer seg når tema rundt gudstjeneste og liturgi skal diskuteres. Et av de sterkeste minnene relatert til dette, er knyttet til visitasen på 80-tallet som biskop Per Lønning hadde i Bønes.

– Vi hadde fortsatt gudstjenestene på skolen, og bare familiegudstjenester. Men vi ønsket også nattverd, og hadde fått spesiell godkjennelse for dette – dette var ikke vanlig da, forteller han.

Etter visitasen sendte Lønning skriv til

alle menighetene i bispedømmet om at han hadde hatt en fin opplevelse med nattverd på familiegudstjeneste, og at brukt rett ville han anbefale dette.

– Vi var indirekte med på å endre en praksis på dette området.

Utviklingstrekk og utfordringer

Karl Johan mener også at det er aspekter rundt gudstjenesten som kan bli bedre.

– Fortsatt er vel menigheten bedre på det som skjer i uken enn det som skjer på søndag. Gudstjenestereformen synes jeg har vært feil, men heldigvis har implementeringen på Bønes vært forsiktig, og jeg kan fortsatt kjenne meg igjen i liturgien. Dåpsliturgien bør justeres; den er, etter mitt syn, teologisk tvilsom med utsagnet om at du blir et Guds Barn i dåpen. Jeg mener alle er Guds barn også før dåpen.

Det langvarige engasjementet i kirke og menighet har gjort at Karl Johan ser noen utviklingstrekk både lokalt og sentralt.

– Bønes menighet er fortsatt åpen, synlig og tilstede, men noe av «gründerånden» fra byggeperioden er nok borte. Dette er en naturlig utvikling når staben etterhvert har kommet på plass, og i større grad tatt over oppgavene de frivillige tidligere utførte. Samtidig har vi klart å holde på en stor skare av frivillige.

Økt press på konformitet

Han mener at økonomi blir viktig fremover, og spesielt spørsmålet rundt hva som skjer med offentlig finansiering. Han sier det må fokuseres på hvordan en kan motivere menighetens medlemmer og frivillige til å bidra. Også en av visjonene som har fulgt Bønes menighet opp igjennom tidene, «åpen, synlig og til stede», synes han blir utfordret.

Klar for nye oppgaver

Karl Johan er i ferd med å pensjonere seg fra jobben som salgsdirektør, men har ikke tenkt å ligge på latsiden – verken på det personlige eller politiske plan.

– Jeg tenker at min rolle i Bønes menighet skal være litt i bakgrunnen framover. Jeg deltar som kirkevert, sjåfør på kirkeskyss, i Bønesbladet, og ellers der det kan være behov. Neste generasjon har nå tatt over stafettpinnen, og det er fint å se at dette fungerer så godt.

En fanesakene til Karl Johan er utviklingen av folkekirken fristilt fra staten. Han er opptatt av at den skal bli en folkekirke med lave terskler og stor åpenhet. En annen fanesak er det som han nevner rundt konformitet, og at det må være plass til forskjeller i kirken. Relatert til dette er også ønsket om mindre byråkrati i kirken, og et Kirkeråd som må gå mer i takt med sognene.

– Jeg føler stort engasjement rundt disse sakene, og har derfor sagt meg interessert i å stille til valg til bispedømmeråd og dermed også Kirkemøtet.

Ivrig Brann-supporter

I tillegg til å engasjere seg i «kirkepolitikk», gleder Karl Johan seg til å få god tid med barnebarn og familie, etter en jobb med mye reising og mange timer. Han er glad i fjell og natur, og prøver å komme seg på tur så mye som mulig. Han har også satt seg som mål å få trent nok til å sykle Bergen-Voss.

En annen ting som er sikkert; hvis du ikke hører meningene til Karl Johan i et kirkelig forum, så er det bare å ta en tur på Brann Stadion og høre han der. Karl Johan er ivrig Brann-supporter, og sier at han «går på Stadion og skriker så ofte jeg kan». ●

Menighetene i Fana prosti inviterer til

SORGSEMINAR

Lørdag 21. mars 2015 kl 10.30-14.00
Skjold kirke (peisestua), Skjoldlia 55

Menighetene i Fana prosti inviterer etterlatte til et seminar om sorg. Det har vært holdt slike seminar tidligere med gode erfaringer. Vi vil derfor igjen gi dette tilbudet.

Sorg berører oss på mange måter, og du er velkommen, enten det er kort eller lengre tid siden dødsfallet.

Program:

- Hva er sorg og hva gjør den med oss?
v/sokneprest i Storetveit, Bjarte Holme
- Lunsj
- Samtale/spørsmål
- Orientering om tilbud til etterlatte
(sorggrupper, sjelesorgsamtaler)

Påmelding eller spørsmål:

Diakon Kjerstin-Marie Vereide
- Tlf.: 55 59 71 15
- kjerstin-marie.vereide@bergen.kirken.no
Diakon Reidun Laastad Dyvik
- Tlf.: 55 30 81 17
- reidun.laastad.dyvik@bergen.kirken.no
Diakon Linda Bårdsen
- Tlf.: 55 36 22 85 / 483 02 448
- linda.bardsen@bergen.kirken.no

Velkommen - også om du ikke har fått meldt deg på

Min sorg

Min sorg er en svart fugl
fredløst på flukt
under vinterlig øde himler.
Men stundom -
når fuglen stiger høgt nok -
skinner vingene gyllent
i skjær av en sol
som er under horisonten.

HANS BØRLI

Bildet til Kvinnebønnedagen 2015
er laget av Chantal E.Y. Bethel.

Internasjonal bønnedag i bedehuset på Nesttun

Første fredag i mars hvert år samles kvinner over hele verden i felles bønn.

AV TORA HAARR SKEIE, KONTAKTPERSON
NESTTUN/FANA, FORSAMLINGSARBEIDER,
NESTTUN INDREMISJON

Kvinnenes internasjonale bønnedag startet i USA i 1887, da kvinner fra ulike kirkesamfunn samlet seg om en felles bønnedag. I dag har bønnedagen (World Day of Prayer) komiteer i mer enn 170 land og regioner. I Norge startet slike samlinger i slutten av 1920-årene, og i Fana har vi hatt samlinger på Nesttun Bedehus i flere tiår. Årets samling holdes fredag 6. mars kl. 12 i Peisestuen (2. etasje) på Nesttun Bedehus (Øvsttunveien 58).

Årets program er satt sammen av kvinner på Bahamas. Emnet er: «Jesus sa til dem: 'Forstår dere hva jeg har gjort for dere?'». Kollekten går til Bibelselskapets bibelmisjonsarbeid.

Bibelselskapet prøver, i samarbeid med sine internasjonale kontakter, å finne kvinnerelaterte prosjekter i de

landene bønnedags-programmene kommer fra.

Årets prosjekt er «Hjelp til ofre for vold i hjemmet» på Bahamas, samt fortsatt støtte til Ester-prosjektet i Kamerun. I tillegg dekkes utgiftene til administrasjon, trykking og utsendelse av bønnedagsmateriellet. Bibelselskapet har arbeidet med distribusjonen av programmene, samt regnskapet for den norske komiteen for bønnedagen.

Det er flott og inspirerende å møtes på tvers av menighetsgrenser! Kanskje er det mange flere som ønsker å delta, men som ikke har vært klar over samlingene. Denne gangen deltar Torgunn Strand med andakt. Vi synger også sammen, og bruker tid i bønn. Hjertelig velkommen!

Mer informasjon:

www.norgeskristnerad.no

og www.worlddayofprayer.net ●

Nei til søndagsopne butikkar!

Regjeringa med kulturminister Widvey i spissen vil ha søndagsopne butikkar. På vg.no. argumenterer ho slik for dette: «Vi har alle behov for hviledager, men det er ikke slik at vi trenger å hvile på den samme dagen alle sammen. Hvorfor skal det offentlige bestemme når vi skal hvile oss?»

AV HALVOR NORDHAUG, BISKOP I BJØRGVIN

Widvey høyrest her ut som eit ekko av Margaret Thatcher og hennar berømte ord: «There is no such thing as society». Vår kulturminister vil at kviledagen ikkje lenger skal vere ei fellessak, men eit individuelt prosjekt. Her ser vi korleis partiet Høgre er blitt stadig meir liberalistisk og mindre konservativt. Konservativ politikk vil vidareføre viktige tradisjonar og ordningar som synleggjer fellesskapet sine varige verdiar og røter. Liberalismen er derimot primært grunnlagt på å ta vare på friheten til enkeltmennesket, og på å bygge ned alle ordningar som hindrar individet sin frie vandel og ikkje minst handel.

Det forundrar at ein kulturminister har eit så lågt medvit om søndagens plass i kulturen vår. Søndagen er på kristen mark både «heilagdag» og «kviledag», reservert til gudsdyrking og rekreasjon. Den felles kviledagen er noko av det som gjer ei samling individ til eit samfunn der ein har funne saman på eit grunnlag prega av skikkar, verdiar og tradisjonar. Eit samfunn er mykje meir enn ei tilfeldig samling individ med felles valuta og lovverk.

På tvers av alt som elles skil oss bør det vere mogeleg å sjå verdien av ein annleis vekedag der samfunnet ikkje berre opnar for, men også inviterer til kvile og ettertanke og ei form for livskvalitet som kan vere vanskeleg å finne når både ein sjølv og andre går for full maskin. Kvaliteten på ein

slik kviledag er avhengig av dens kollektive karakter, noko som hos oss er historisk og kulturelt forankra i tanken om søndagen som heilagdag. Det blir ein annleis, gråare og meir slitsam kviledag dersom den blir eit individuelt prosjekt utan noka form for hjelp frå det store fellesskapet. Søndag utan søndagsro, men med opne butikkar og søndagsturar til kjøpesenter,

TIL KAMP FOR KVILEDAGEN: Biskop Halvor Nordhaug, her fotografert ved Fana kyrkje, meiner at søndag utan søndagsro, men med opne butikkar og søndagsturar til kjøpesenter, ikkje lenger er den søndagen vi kjenner.

FOTO: GEIR MØLLER

er ikkje lenger den søndagen vi kjenner. Venstre si kompromissløyssing med å la kommunane fastsetje er heller ingen farbar veg. Så lenge ein kommune tillèt søndagsopne butikkar, vil det bli svært vanskeleg for nabokommunane å halde igjen pga. frykt for handelslekkasje. Venstre sitt forslag kan likevel bli det regjeringa landar på til slutt for å få fleirtal i Stortinget, og dette vil gjere søndagsopne butikkar til ei viktig kampsak fram mot kommunevalet.

Dagens ordning der nokre få butikkar held ope, kan gjerne gjerast betre. «Brustadbu» kallar på smilet hos mange, men det er eit kompromiss til å leve med. At hagesenter på søndagar kan selje varer som andre butikkar ikkje får omsetje same dag, verkar derimot grunnlaust og uheldig og fungerer som eit påskot til å rive alle demningar rundt søndagsfreden. Her kan gjerne spelereglane endrast.

Frå kyrkja si side kan eg love massiv motstand mot regjeringa sitt forslag i denne saka. Saman med andre aktørar innan fagrørsla, handelen og miljørørsla vil vi gjere det vi kan for at den planlagde reforma blir skrinlagd. ●

Kirkeakademiets vårprogram

Björgvin kirkeakademi er en selvstendig bevegelse, stiftet i samarbeid med Bergen domkirke menighet, Studentmenigheten og Bymisjonen i Bergen.

Vårens program:

- **Onsdag 11. februar kl. 19** i Kafé Magdalena, Kong Oscarsgt. 5: Forfatter Elisabeth Aasen tar oss med på en kvinnehistorisk vandring i Vågsbunnen.
- **Torsdag 5. mars kl. 18** i Rådhuskantinen: Dialogmøte mellom vennene Stian Kilde Aarebrot (rådgiver i Humanetisk forbund og redaktør av Humanist) og

prest Didrik Söderlind (leder av nettverket Substans). Brevene de har skrevet til hverandre er blitt til boken «Presten og ateisten».

- **Onsdag 11. mars kl. 19** i Kafé Magdalena: Domprost og leder av Björgvin kirkeakademi Jan Otto Myrseth innleder til refleksjon og samtale om folkekirkens utfordringer, etter at kongens kirkestyre nå er avviklet.

- **Onsdag 15. april kl. 19** i Kafé Magdalena: Stein M. Wivestad, som underviser i pedagogikk ved NLA Høgskolen, vil utfordre alle voksne til å tenke over hvilket forbilde vi gir til neste generasjon. Hvordan er vi overfor barn, og hvordan bør vi være?

- **Mer informasjon:** www.kirkeakademiene.no/about/vest/bjorgvin-kirkeakademi

Di kyrkje, ditt val

Samstundes med kommunevalet i september, skal det veljast nytt sokneråd og nytt bispedømeråd/kyrkjemøtet. Du kan vera med og avgjera korleis kyrkja skal styrast dei neste fire åra – både lokalt og nasjonalt.

Vil du gjera ein jobb for di lokale kyrkje? Då kan du stilla til val til soknerådet. Sokneråda har faste leke medlemer og varamedlemer. På vallista vert det lagt vekt på å ha god geografisk spreing av kandidatane, samt spreing i alder. For nærare krav til lista, kontakt kyrkjekontoret eller sjå valreglane på www.kyrkja.no/val.

Dei fleste veit kva eit sokneråd er, men kva er eit bispedømeråd? Bjørgvin bispedømeråd har ti medlemer. Sju av desse er vanlege medlemer av kyrkja, ein medlem er prest, og ein er annan kyrkjeleg tilsett. I tillegg er biskopen fast medlem av bispedømerådet. Bispedømerådet er også Bjørgvin sine medlemer av Kyrkjemøtet – kyrkja sitt «storting».

Bispedømeråda og Kyrkjemøtet er særleg viktige når det skal fordelast pengar, tilsette prestar og når det skal gjerast vedtak for heile Den norske kyrkja, anten det gjeld kva kyrkja skal stå for, planar for trusopp-læring eller gudstenestereform. I komande valperiode skal kyrkja finne vegen vidare

TRENG ENGASJERTE MEDLEMER: Den norske kyrkja skal gjennom viktige vegvalg i den komande valgperioden (2016-2019). FOTO: KYRKJA.NO

som eit sjølvstendig trussamfunn, løyst frå staten. Kva vil det seie å vere kyrkje i vår tid? Korleis skal ein organisere kyrkja og korleis bør soknestrutturen vere i ein eventuell ny kommunestruktur? Også ein mogeleg vigselsturgi for to av same kjønn kjem til å stå i fokus, og her er det mange som har sterke meiningar. Difor treng vi dei beste representantane vi kan få i bispedømeråda og dermed også i Kyrkjemøtet.

Nytt ved bispedømerådsvalet er at det sannsynlegvis vil kome fleire vallister der fleire meiningar om ulike tema vert repre-

sentert. Då er det viktig å lese om kva kandidatane på dei ulike listene meiner før du vel røystesetel. Alternative lister kan fremjast for valrådet i bispedømet etter at nominasjonskomiteen si liste er klar 1. mars og før 1. mai. Dersom det ikkje kjem fleire lister, vil det vera høve til å foreslå kandidat til supplerande nominasjon på nominasjonskomiteen si liste. Det må skje innan ein månad etter 1. mai.

På nettsida www.kyrkja.no/val finn du meir stoff om det kyrkjelege valet. ●

Utmelding skjer ikke på nett

Kirkerådet kan ikke effektivere utmeldinger av Den norske kirke på grunnlag av epost-henvendelser folk via www.utmelding.no.

AV KIRKERÅDET

Ifølge Kirkeloven §3 er det Kulturdepartementet som gir nærmere regler om fremgangsmåten ved innmelding og utmelding av Den norske kirke. Kulturdepartementet har godkjent at utmelding av Den norske kirke kan skje ved e-post dersom det vedlegges et scannet dokument som er datert og underskrevet.

Fra departementet sies det at man forstår et skannet og undertegnet dokument som noe annet enn den løsningen som nå tilbys via nettstedet www.utmelding.no. Det er ikke godkjent noen form for

«elektronisk signatur» i denne sammenheng.

– Utmelding på nett krever nærmere utredning, fordi det angår flere forhold i kirkeloven og det tilhørende regelverket. Her er Stortinget lovgiver og departementet er regelforvalter, sier avdelingsdirektør Ole Inge Bekkelund i Kirkerådet. Han har blant annet ansvaret for forvaltning og drift av Den norske kirkes medlemsregister.

– Vi vil ta opp med Kulturdepartementet muligheten for å gjennomgå lov og regelverk med tanke på eventuelle nye fremgangsmåter for inn- og utmelding. Også

INN- OG UTMELDING: Veien inn i kirken går gjennom vann og dåp. Utmelding skjer på papir og med navnetrekk. FOTO: KYRKJA.NO

kirkens valgte organer må eventuelt endringer. Forsvarlig forvaltning krever at dette gjøres på riktig måte og da må det ta tiden det tar, sier Bekkelund. ●

-Trosopplæringen forandrer kirken

Dagens barn og unge får et annet inntrykk av kirken enn sine foreldre. Dette kommer fram i Norges aller første empiriske doktoravhandling om trosopplæring, skriver Kirkeaktuelt.no.

Elisabeth Tveito Johnsen har i høst avsluttet sin avhandling «Religiøs læring i sosiale praksiser». Hun er ansatt ved Det praktisk-teologiske seminar ved Universitetet i Oslo, og har de siste ni årene arbeidet med å forske på og undervise om trosopplæring. Norges første doktoravhandling på trosopplæring ble disputert 4. og 5. desember på Det teologiske fakultet i Oslo.

– Jeg tror at vi om ti år vil se tydelig konsekvenser av trosopplæringsreformen og de andre reformene i kirken, sier hun til Kirkeaktuelt.

– Gudstjenestemønsteret vil ikke endres for flertallet barn og unge. Så den største og vanskeligste læringsprosessen tror jeg vil være for de som er vant til å gå fast til gudstjeneste. De vil kunne oppleve å føle seg fremmedgjort, fordi mange gudstjenester vil bli tilrettelagt for barn og unge som ikke har de samme forventningene til kirken som de faste kirkegjengerne.

Trosopplæring handler gjerne om at taco

blandes med nattverd, og at kirkerommet blir et sted for skattejakt med islett av Kaptein Sabeltann. Johnsen mener at slike blandinger er en del av den religiøse læringen som finner sted i kirkens trosopplæring, og at dette er med på å endre hva kirken er og kan være. I avhandlingen tar hun særlig for seg pedagogikken. Hun har erfart at trosopplæringmedarbeidere ikke alltid er seg bevisst hvor ny den religiøse virkeligheten de formidler er for barna.

– Ta eksempelet med påskefortellingen. Barna kan stoppe helt opp ved å tenke på og forholde seg til det grusomme i at en snill mann ble spikret fast gjennom hendene – og døde! Da er det viktig at vi legger til rette for barns reaksjoner på disse bibelfortellingene. Siden vi er vant til fortellingene selv, er det lett å overse alle de religiøse og eksistensielle spørsmålene de reiser hos barna. Vi må være flinkere til å skape rom for undring og samtale, og ikke ha tidsnød når vi forteller bibelfortellinger for barn.

DOKTORAND: Elisabeth Tveito Johnsen har skrevet Norges aller første doktoravhandling om trosopplæring. FOTO: ERLEND BERGE

Doktoranden legger vekt på at læring også omfatter de handlingene vi gjør sammen i trosopplæringen. Når barna deltar i sosiale praksiser som påskevandring og gudstjenester er dette læring, og ikke bare noe som omgir den «egentlige» læringen. Så det tradisjonelle læringsbegrepet må utvides til å omfatte deltakelse i og omforming av praksiser i kirken. ●

Østerrike venter

Fana Mannskor reiser til Østerrike 15.-20. april. Der skal de ha formelle og uformelle konserter i Klosterneuburg og Wien, både alene og sammen med andre kor.

TEKST: MAGNE FONN HAFSKOR

Mannskoret teller 33 sangere, og over på Stend videregående hver tirsdag kl. 19.15-21.45. Koret har plass til flere, spesielt til dette prosjektet, der reisekostnadene dekkes delvis av korets kasse og delvis av egen lomme. Fana Mannskor er en institusjon i Fana, med et renommé som forteller om bragder og godt vennskap gjennom 73 år. De er nå inne i en spennende periode med stor aktivitet.

– Dersom du har lyst å bli med oss, så er

KORTUR TIL ØSTERRIKE: Reisekista er klar for å fyllest med sang.

du velkommen til å ta kontakt for å prøve-synge for plassering i koret, oppfordrer Ludvig Korsøen, og lover et kor med stor takhøyde.

– Din bakgrunn kan være tidligere sanger, musiker, eller en som vil bli sanger. Vi tilbyr en sunn og kunstnerisk hobby, konsertopplevelser, kameratskap og så denne reisen, der en partner gjerne kan være med.

For medlemmenes bedre halvdel kan det følge flere fordeler enn fripass til turene.

– Hvis du kan trenge en frikveld i uka og en glad mann, så send han på sangøving med oss, vi skal ta godt vare på han, lover Korsøen.

Vil du bli med og dele din sangglede med andre? Kontakt Fana Mannskor via nett-siden www.fanamannskor.no – eller direkte med enten Svein Hillesøy (mobil 413 27 302 – hilleso@online.no) eller Ludvig Korsøen (mobil 926 27 045 – lkor@online.no) ●

De nære ting

Den irske forfatteren James Joyce (1882-1941) står for meg som en av de ypperste språkkunstnerne noensinne.

AV MAGNE FONN HAFSKOR

Flere av James Joyces verker foreligger i ypperlige oversettelser til norsk, blant annet hovedverket *Ulysses* (1922), oversatt av Olav Angell. Det beste er likevel å lese han på originalspråket, gjerne i en slik utgave der hele det lille forfatterskapet er samlet mellom to permer.

En fin inngang er novellene hans, som er samlet i boken *Dubliners* (norsk tittel: *Dublinere*). Selv liker jeg aller best den som heter *De døde*. Denne finnes også i en vakker filmversjon fra regissøren John Huston (1906-1987), og med datteren Anjelica Huston i den ene hovedrollen. Dette var for øvrig den siste filmen Huston regisserte, og den kom på kino først etter hans død. Ifølge den amerikanske filmkritikeren Pauline Kael regisserte han fra rullestolen, med oksygenslange i nesen.

Handlingen i både filmen (som er veldig tro mot originalteksten) og novellen er lagt til det årlige nyttårsselskapet hos søstrene Morkan. Hovedpersonen, Gabriel Conroy (spilt av Donald McCann, som selv var fra Dublin), får her en ny opplevelse av sin kone Gretta (Anjelica Huston), når hun, etter selskapet, forteller om sin barndomsforelskelse Michael Furey. Da Gretta skulle reise hjemmefra for å begynne på en klosteskole, ligger han syk. Likevel kommer han hjem til henne for å ta avskjed. Han dør en uke senere av sykdommen.

Denne fortellingen minner meg alltid på at vi må leve livet mens vi har det. Glede oss over hverandre mens vi har hverandre. Være raus og åpne med hverandre. Her er min egen oversettelse av slutten på novellen. Paret er nå hjemme igjen fra nyttårsselskapet. Etter at de har gått til sengs, blir Gabriel liggende og tenke på det konen hadde fortalt:

Alle blir før eller siden til skygger, tenkte han. Det er bedre å gå over til den andre siden full av mot og lidenskap, enn å langsomt visne hen med alderen. Han tenkte på hvordan hun, som lå ved siden av ham, hadde bevart i hjertet sitt bildet av elskers øyne da han fortalte henne at han ikke lenger ønsket å leve.

Gabriels øyne ble fylt med tårer. Han hadde aldri følt slik selv mot noen kvinne, men han visste at en slik følelse måtte være kjærlighet. Tårene samlet seg tettere i øynene hans. Delvis oppslukt av mørket utenfor syntes han å ane formen av en ung mann som stod under et dryppende tre. Andre former var i nærheten.

Hans sjel hadde nærmet seg den regionen der det bor enorme hærskarer av de døde. Han var bevisst, men kunne ikke begripe deres egensindige og flimrende eksistens. Hans egen identitet ble filtrert ut i en grå og uholdbar verden: den solide verden i seg selv, som disse døde en gang hadde

vært en del av, virket minkende og i oppløsning.

Det hadde begynt å snø igjen. Han betraktet søvnig de mørke sølvfargede snøflakene, som falt skrått i lyset fra gatelykten utenfor. Tiden var kommet for å reise vestover. Ja, avisene hadde rett: det snødde over hele Irland. Snøen falt på alle deler av den mørke sentrale sletten, på de treløse åsene, den falt mykt på Bog of Allen og lenger vestover, inn i de mørke og evig foranderlige bølgene som slo inn mot Shannon. Den falt også på alle deler av den ensomme kirkegården på bakken der Michael Furey lå begravet. Snøen drev tett mot de skjeve korsene og gravstøttene, på inngangsportens spyd, på de nakne tornebuskene.

Det var som om sjelen hans mistet pusten et øyeblikk, mens han hørte hvordan snøen falt umerkelig gjennom universet, umerkelig som nedstigningen mot deres siste slutt, ned mot alle levende og de døde. ●

Han var kanksje for radikal i formspråket til å få Nobelprisen - og møtte også «konkurranse» fra landsmannen W.B. Yeats, men James Joyce er ifølge artikkelforfatteren uansett en av de ypperste språkkunstnerne noensinne.

Kulturkalender

- Skjold kirke, tirsdag 10. februar kl. 19.30: Cantus inviterer til Salmekafé.
- Bønes kirke, søndag 15. februar kl 19: Foredrag ved Yvonne Margrethe Wang.
- Birkeland kirke, søndag 22. februar kl. 19: Orgelkonsert.

- Bønes kirke, tirsdag 3. mars kl. 21: Tirsdagkonsert.

- Slettebakken kirke, søndag 8. mars kl. 18: Vårkonsert.
- Bønes kirke, søndag 8. mars kl 19: Filmkveld: «IDA».
- Fana kirke, søndag 22. mars kl. 19: Händels «Messias».

- Storetveit kirke, onsdag 1. april kl 19: Pasjonskonsert.

- Storetveit kirke, søndag 5. april kl 19: Klassiske perler.

- Ytrebygda kirke, 12. april kl 19.30: Konsert, påskeetterklang.

- Bønes kirke, søndag 19. april kl 19.00. Foredrag ved Nina Karin Monsen.

Og bakom synger skogene – fortsatt

LESES SOM DIKT: Trygve Gulbrandsens trilogi om Bjørndalsfolket bør nytes, ikke slukes. De smaker kanskje best senhøstes og om vinteren. Og så skal man skal gi seg god tid. Leses som dikt; langsomt - med ettertanke. ILL.: HANS GUDES MALERI «VINTERETTERMIDDAG» (1847). DETTE BILDET ER OGSÅ BRUKT SOM OMSLAGSILLUSTRASJON PÅ ENKELTE UTGIVELSER AV «BJØRNDALSFOLKET»

Hjemme ble det lest mye høyt. Mange av bøkene er blitt stående som spesielle for meg, og når jeg senere har lest dem, er det nesten som jeg hører mammas stemme for mitt indre øre. En av disse er Trygve Gulbrandsens trilogi om Bjørndalsfolket.

TEKST: THRUDE DEISZ

Bøkene trollbandt meg fra første setning: *«Berghamrene over Jomfrudals djup blånet med vikende linjer i høstkveldens kaldrå luft. Bakom var himmelen som luende varme med et drag av blod, der solen sank. På den ytterste hammeren sto en bjønn, mørk som berget, og været ned mot den brede bygd, hvor tåken røyk over tjern og bekkefar.»*

Hevner slektningene

Her treffer vi den aldrende bamsen som føler seg uhiren og kviafull med tanke på vinteren, det er nesten så vi får medynk med den. Men vi får også en uhyggelig forutanelse om ting som skal skje, og den første kunnskap om menneskene nede i dalene. Torgeir, bonden på Bjørndal, går - mot bedre vitende - etter den blakke bjørnen. Ikke fordi oppfordringen

kommer fra presten, men fordi en slik bjørn drepte far hans, broren og en av sønnene.

Og så dør Torgeir i bjørnefavnen med kniven i bjørnens hjerte og *«et beskt smil om munnen»* - fordi han har hevnet slektningene sine - og fordi han *«ikke er kleinere karen enn forfedrene sine»*.

Den svarte silkehesten

Først var det nok spenningen, kjærlighets-historiene og den særegne atmosfæren som betok meg. Jeg ventet utålmodig på at de lange naturskildringene og alle Gammel-Dags tanker om hevn og Gud og Mammon skulle ta en ende, så jeg kunne få høre mer om det jeg da syntes var spennende: Slagsmålene, de fascinerende menneskene og ikke minst Adelheid og den svarte silkehesten. Senere har jeg stadig oppdaget nye ting å sette pris på, men

pussig nok har jeg fremdeles samme ideene om hvordan alt og alle så ut som den første gangen. Og uten at jeg skal frata andre lesere muligheten til å danne seg sine egne «bilder», vil jeg nevne at Gulbrandsens «Jomfrudals djup» bestandig har vært Tokagjelet - slik gamleveien var før - da skrekkslagne turister stirret fra bussvinduene og rett ned i avgrunnen.

Følger fire generasjoner

Trygve Gulbrandsen ble født i Oslo i 1894. Han var forretningsmann, bankmann, journalist og veldig opptatt av friidrett, før han i 40-årsalderen konsentrerte seg om driften av egen gård på Hobøl i Eidsberg, der han døde 68 år gammel. Foreldrene kom fra gårdsmiljø. Mye av kunnskapen hans kom antakelig fra deres beretninger om livet på landet. >>

>> Han debuterte i 1933 med «Og bakom synger skogene». De to neste årene kom «Det blåser fra Dauingfjell» og «Ingen vei går utenom». Denne trilogien er en saga som tar for seg fire generasjoner av Bjørndals-slekten. Handlingen foregår i Øst-Norge på 1800-1900-tallet. Det er Torgeirs to sønner Dag og Tore og deres samtidige dette handler om.

En annen verden

Språkstilen er spesiell, og kan gi assosiasjoner til Håvamål. Man settes slik i rett modus, og kan bare belage seg på å stige inn i en annen verden. Disse romanene rommer det meste.

Kulturhistorie med smått og stort om daglig liv og arbeid. Om hvordan krigene i Norden og det øvrige Europa påvirket landet langt inn i bygdene. Her er motsetninger av mange slag. Bygdene imellom, by og land, handel og jordbruk, kårfolk, storbønder, offiserer av varierende kaliber, en mangfoldig embetsstand, de forskjellige stenders opposisjon mot hverandre, og ringeakten for alt de tror er «under» dem. Vi finner mennesket på sitt beste og verste. Intens avidsyke, ditto sladder, mistro overfor alt ukjent, arroganse og hovmod, krypende servilitet, maktsyke og pengebegjær, trass, overmot, hat, hevn, og barmhjertighet.

Selv om motsetningene var store og steile, så var menneskenes følelser og tanker langt fra fjerne. «*Ti sæd og skikk forandres meget, men menneskenes hjerter forandres aldeles intet i alle dager. Man har lysten og egenviljen på den ene siden og Guds løver og plikten på den annen*». Disse ofte siterte ordene er Sigrid Undsets, men de passer godt i Trygve Gulbrandsens verden også, og selv om objektene for lyst og egenvilje kan variere, så er de faktisk almene den dag i dag.

Skrevet med innsikt

Fremfor alt evner forfatteren å gi oss adgang til enkeltmenneskers indre. Hvordan noen mann i den grad kan sette seg inn i kvinners liv og følelser er likefrem forbløffende. Han fornemmer også hvordan det er å være sky og innadvendt og skulle etterfølge en sterk og mektig far. Beskrivelsene av kusken Syver Bakpå, Jørn Mangfoldig og «Mekkal» Hogger, er til å smile og gråte av. Til tider antyder han forsiktig, og lar leseren tenke videre selv. Her er mye spennende usagt mellom linjene.

Felles for folket på Bjørndal var gamle

regler om at gudsfrykt og plikt, nøkternhet, hederlig og hardt arbeid utvikler det beste i folk. Dette levde de etter, og dette så de resultater av. Skogene og alt de var opphavet til av penger og makt kom til å spille stor rolle på Bjørndal.

Et annet aspekt hos Trygve Gulbrandsen er hvor bevisste folk var med tanke på onde makter. Samtidig som de hadde en absolutt kullsviertro på korsets makt, og hva et «Fader Vår» kunne utrette, om så de underjordiske og Hinmannen selv gikk i både for folk og fe.

Konflikt mellom nord og sør

Innbyggerne i den «Brede bygd» var både misunnelige og mistroiske når det gjaldt naboen i nord. De kvitte seg ikke for å sette ut rykter om at de var rakkerpakk og manndrapere. Selv når de fikk bevis for det motsatte, vegret de seg for å se noe positivt fra den kanten. Det var derfor et ondt og økende konkurranseforhold mellom bredbygdingene og Bjørndals-folket.

Bøkene er spennende og romantiske, med modige menn og ditto kvinner, som

trosser skikk og bruk når de blir følelsmessig engasjert.

Man kommer tett innpå livet til et fascinerende persongalleri. Her er nydelige lavmælte kjærlighetshistorier, ironi, sarkasme og knusktørr humor; spesielt er begynnelsen av bind to frydefull. Detaljene, og den underfundige humoren, gjør stoffet levende. Det er som om forfatteren virkelig kjenner personene sine på godt og ondt, er glad i dem som de er, og maler portrettene med sin fineste pensel. Og så kjenner en seg igjen i menneskenes tanker og reaksjoner. Både natur og menneskeskildringene er varme og vare. Det knirker av skikkelig vinter når folk hentes til julegilde i slede av kusken Syver Bakpå, og han putter dem under lune bjørnefeller, før de ville svarthestene fra Bjørndal kaster seg ut i en eventyrlig kanefart i måneskinnet.

Ane Hamarrbø, dalens urgamle «orakel», er fæmælt som slekten ellers – men klarsynt og meget frittalende når hun først åpner munnen. Det første møtet hennes med nykonen på Bjørndal er kostelig: «*Du er ingen ungsau ser jeg – gift på fjerde måneden og like rett i livet. Jeg hadde tenkt å ta imot nytt liv*

Fakta: Trygve Gulbrandsen

• Trygve Emanuel Gulbrandsen (1894-1962) er oversatt til mer enn 30 språk og solgt i over 12 millioner eksemplarer.

• Gulbrandsen ville gi leserne mer enn bare underholdning. Særlig ønsket han at ungdommen skulle få tilbake noen idealer som ifølge ham var viktige for all menneskelig utvikling. Målet var å motvirke litteraturen etter 1. verdenskrig, som han mente var normoppløsende gjennom å oppfordre til fri seksualutfoldelse og å forkaste kristen-humanistiske verdier.

• Gulbrandsens egentlige yrke var tobakkgrossist. Under hans ledelse ble engrosfirmaet det største i sitt slag i Norge. Han var også kjent som idrettsjournalist. Mange av de mest kjente og typiske artiklene skrev han for Idrætsliv og Aftenposten under sommer-OL i årene 1920-1936.

• Da Max Tau, med hjelp fra Tore Hamsun, flyktet fra Tyskland til Norge i 1939, var Trygve Gulbrandsen en av de første som åpnet sitt hjem for ham. Det ble begynnelsen på et livslangt vennskap.

• Etter den tyske invasjonen solgte han seg ut av tobakksforretningen.

Samme år flyttet Gulbrandsen med familien til Hobøl gård i Eidsberg. Her realiserte han bondedømmen, og til tross for at han selv ikke tok del i de daglige fysiske gjøremålene la han ned mye arbeid og planlegging i driften.

• Okkupasjonsmakten forsøkte på å få han til å stille opp på ulike arrangementer. Dette var en påkjenning for Gulbrandsen, som ikke hadde noe til overs for nasjonalsosialismen.

• Den tyske regissøren Paul May gjorde suksess i 1959 med filmen

«Und ewig singen die Wälder», basert på «Og bakom synger skogene». Året etter kom «Die Erbe von Bjørndal» (Arvingen til Bjørndal), regissert av Gustav Klimts sønn, George Ucicky. ILL: FILMLAKAT AV HELLMUTH ELLGAARD

ber før jeg kom i jorden – men da får du ikke sove bort tiden din». Therese var en «dame fra byen», men hun var hissig og kjent for å være «drøy i munnen». Dessuten hadde hun gått inderlig på tvers av skikk og bruk en gang. Men hun hadde guts og selvsikkerhet nok til å ta imot ny lærdom på et fremmed sted, og «det ble henne til glede all hennes livsdag, at hun ikke hadde tatt Anes barske ord ille opp».

Tar oppgjør med seg selv

I «Det blåser fra Dauingfjell» møter vi vill sorg og menneskelig avmakt i kamp mot nådeløse naturkrefter, og møte med døden. Her berettes om unge Dags problemer med seg selv, forholdet til faren, ekteskapet og egen farsrolle.

I sorg og raseri trasser han alle gamle advarsler og begir seg opp i det fjellet folk skal holde seg unna, noe som selvsagt får følger. Og mens bikkjen hans «illhyllende» står igjen i uværet og ser Dag forsvinne oppi dødningskallen, sitter han til slutt – i «dødens øyenbryn», og tar et fortvilet oppgjør med seg selv.

Han tenker på dem hjemme som han er så inderlig glad i, hvor lite han har formådd å gi uttrykk for det, og han husker «grøssende klart» Ane Hamarrbøs regel: «Den som stiger på Dauingfjell – han møter døden – før dag blir til kveld». Dag innser hvor godt han har hatt det, at han alltid har gått sine egne veier, alltid tenkt bare på seg selv. Nå vil han så gjerne leve, men det er for sent. Denne gangen har overmøtet ført ham for langt.

Skeptisk til menn

Kulturkonflikt blir det når den sky og tause jegeren fra skogene møter den intellektuelle og nesten i hjel-oppradde Adelheid, bispinnens datterdatter, som besitter alle tenkelige dyder og kunnskaper, men er oppdradd til å tro at ingen mann er til å

stole på. På Bjørndal oppdager hun en ny type menn, så totalt forskjellige fra byens selskapsløver – som skjuler sine gule hjerter under snehvite kalvekryss og gjør hosene grønne hos henne, mens den velhavende, aldrende apotekeren tålmodig vaker og venter på at fattigdommen skal ta knekken på stoltheten hennes – så hun sier ja til hans gjentatte frierifremstøt.

Tar vare på sine

Her er så mye Gulbrandsen ønsker å formidle. Viktigheten av at mennesker virkelig snakker sammen, og hvor veldig vanskelig dette er for mange som egentlig står hverandre så nær, kommer forfatteren stadig tilbake til. Han vet hvordan stri stolthet, mistolkning av ting en tror en ser, og manglende kommunikasjon kan få fatale følger. Her er mye fremsynt psykologi og simpelthen overraskende «ekteskapsrådgivning» vi kan ta til oss noen hver.

Hovedpersonen, Gammel-Dag, er en imponerende skikkelse med naturlig autoritet, både utseende og vesen avtvinger respekt. Han er skogsmann og jeger, men også bonde med hode for handel og ny kunnskap. Noen finner ham fryktinngytende, og det sies at han er hard og nådeløs, spesielt i pengesaker. I gitte situasjoner kan han være overraskende mild, skjønt de har det ikke med å vise følelser på Bjørndal. Men de har i blodet at man skal ta vare på sine, enten det er de aller nærmeste eller dalens befolkning for øvrig.

Hele og ærlige mennesker

Beskrivelsen av Gammel-Dag som bestefar er rørende og morsomt; han tenker i et øyeblikks selvinnsikt at han visst aldri har gitt seg særlig tid med egne sønner. Adelheids moster, Eleonore Ramer, er et fornøyet bekjentskap. Hun sier også mye av det hun mener – på tvers av all oppdragelse.

De «finner» hverandre, Gammel-Dag og hun, sannsynligvis fordi de begge er hele og ærlige mennesker. Men vi finner også grelle, ubehagelig realistiske og hjerteskjærende avsnitt, som det gjør direkte vondt å lese.

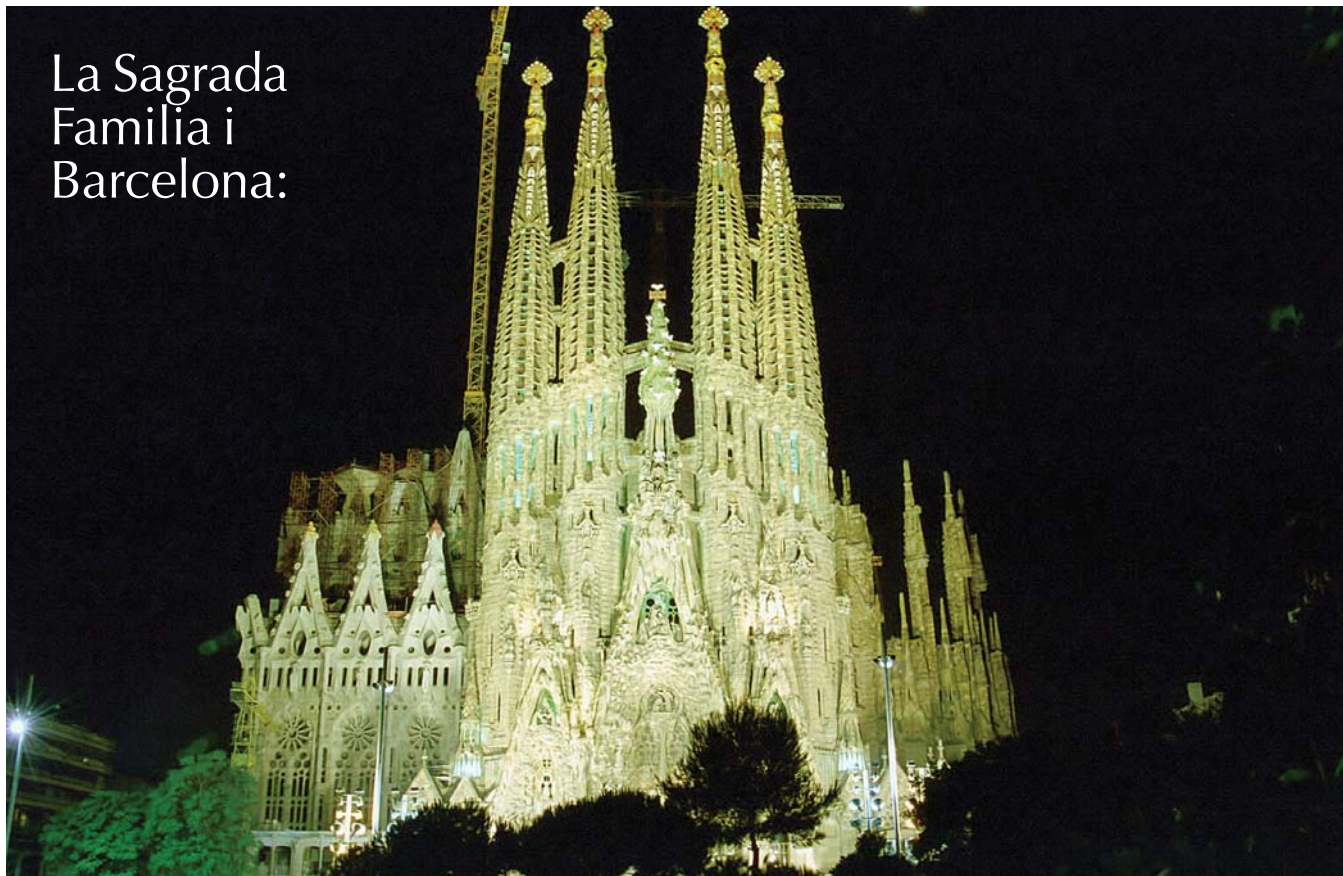
Hele livet slåss klarsynte Gammel-Dag mot egen stolthet, hevnjerrighet og makt-syke. I den anledning diskuterer han inngående både med Vårherre og seg selv. Krisen kommer når det går opp for ham at selv det gode han har gjort egentlig var egoisme, som en slags avlat til Gud. Han hører nok på sin venn kaptein Klinge, men det er hans sarte svigerinne, omfru Dorthea, som tross sitt eteriske ytre og tandre vesen, virkelig når inn til ham, en kveld hun moter seg opp, og blant annet ber ham vise barmhjertighet mot sin neste, i en samtale han kommer til å huske resten av livet.

En dikters verk

Trygve Gulbrandsen ga ikke ut flere bøker. Antakelig skyldes det negativ kritikk fra den litterære «eliten» i Norge. På denne tiden skulle det nemlig være stinkende realisme og helsvart elendighet. Ikke ville de ha ham med i Forfatterforeningen heller. Hadde bøkene kommet hundre år tidligere, ville sannsynligvis alt vært annerledes. For da blomstret nasjonalromantikken.

I utlandet derimot ble bøkene varmt mottatt. De ble oversatt til 30 språk og kom i kjempeopplag. «Trygve Gulbrandsens trilogi er av de aller beste verk norsk litteratur har tilbudt oss på årevis. En sterk og fullstendig bondeskildring, rakrygget og hel. Den har spenning og liv, den er varm og inderlig» skrev svenske Aftonbladet, mens anmelderen i britiske Daily Telegraph mente at «denne boken har alle gode egenskaper: Styrke, skjønnhet, sammenheng, tendens, nøkternhet, driv og ikke minst; handling. Dette er en dikters verk, om noen bok noen gang har vært det». ●

La Sagrada Familia i Barcelona:

Et praktfullt skue

I juni 1926 ble en fattigslig kledd mann påkjørt av en sporvogn i Barcelona. Han døde på et sykehus for fattige, hvor han etter en tid ble gjenkjent som den store arkitekten Antoni Gaudí.

TEKST OG FOTO: KNUT CORNELIUSSEN

Gaudí døde som en fattig mann, men ble i begravelsen fulgt av omtrent hele byen han hadde viet en så stor del av livet sitt for.

Parc Guell, og husene Casa Batlló og Casa Milà er eksempler på hans genialitet,

ARKITEKTEN:

Antoni Gaudí, fotografert i 1878.

Kirken regnes å stå ferdig i år 2026, men er allerede et praktfullt skue der den står.

men et bygg hever seg over alle: katedralen Sagrada Familia (Den hellige familie). Katedralen ble påbegynt i år 1882, og ble etter kort tid helt og holdent bygget etter Antoni Gaudís planer.

Etter hans død brukes fortsatt Gaudís tegninger og modeller.

De til sammen atten tårnene er alle konstruert med forskjellig høyde, og skal symbolisere henholdsvis de tolv apostler, de fire evangelister og jomfru Maria. Det siste og aller høyeste tårnet symboliserer Jesus Kristus. Fasadene er rikt utstyrt med vakre skulpturer, som for eksempel «Kjærlighets portal». De innvendige søylene er inspirert av trær som forgreiner seg oppover og holder oppe den fantastiske himmelhvelvingen. Ikke glem å løfte blikket.

Ønsker du å lese om flere kirker som er verd et besøk, kan du slå opp på knutsreiser.com og velge kategori «Kirker verd å besøke». ●

Penger til en mer rettferdig verden

Ønsker du å gjøre en innsats for global rettferdighet, men mangler penger? Da kan du søke Den norske kirkes nord/sør-informasjon om midler.

Menigheter, bispedømmer og organisasjoner tilknyttet Den norske kirke oppfordres til å søke støtte til nord/sør-informasjonsarbeid.

Skriv en kortfattet søknad om tiltaket det

søkes midler til, og send søknaden til janne.dale.hauger@kirken.no.

Retningslinjer og søknadsskjema finner du på kui.no/index.cfm?id=90007 ●

SØK STØTTE: Få et videre perspektiv, med økonomisk støtte! FOTO: BENTE BJERCKE/KN

Tragedien og underet ved Scapa Flow

Kommer du til det gamle norske området Orknøyene, så ikke glem en tur til det italienske kapellet.

TEKST OG FOTO:
KNUT CORNELIUSSEN

Den 14. oktober 1939 ble det vakre fjordlandskapet Scapa Flow på Orknøyene rystet av en tragedie. En tysk ubåt snek seg inn i det innelukkede området og senket det britiske slagskipet HMS Royal Oak. 833 marinesoldater omkom, og stedet er nå en beskyttet krigsgrav. Italienske krigsfanger ble brukt til å sikre området mot flere angrep.

Som troende katolikker savnet de et sted å holde gudstjenester. De fikk overlevert et par «Nissen huts», noen halv-sirkelformede blikkskur. Ved hjelp av skrapmetall, hermetikkbokser og annet, laget de en av de mest fantastiske kirker vi har sett. Den vakre fronten viser oss at det er et gudshus vi kommer til, og innvendig er det ikke mye som minner om et blikkskur. ●

TURISTMÅL: Tusenvis av tilreisende besøker hvert år den vakre lille kirken. Ikke rart at svært mange er italienerne.

INNE I KIRKEN: Alterbildet med jomfru Maria omgitt av engler, samt mye av den kunstneriske utsmykningen ble utført av krigsfangen Domenico Chiocchetti (bildet), som flere ganger vendte tilbake til Orknøyene etter krigen, første gangen for å fullføre arbeidene.

Aktuell bok:

Kampen for trosfriheten

For alle som ønsker å lære noe om hvordan forfulgte kristne har det i mange land, er Nik Ripkens «Guds galskap» en spesiell bok.

AV ANNE KARIN CORNELIUSSEN

Forfatternavnet er et pseudonym; han er redd for at de han har intervjuet skal bli gjenkjent og utsettes for fare.

Etter syv års arbeid som misjonær i afrikanske land, får forfatteren anledning til å bli med Røde Kors til Somalia. Somalia er et muslimsk land med, som han sier, «bare nok kristne til muligens å fylle benkeradene i en liten landsens kirke.»

Men Somalia hadde et enormt behov for nødhjelp og trengte alle de «nestene» de kunne få. Ripken skriver at

landet var det nærmeste han kunne sammenligne med helvete på jord på den tiden. Sammen med konen Ruth, pendlet han mellom Kenya, der de bodde, og Somalia i flere år, men de syntes de fikk utrettet lite. Etter at de mistet en av sønnene, ble det et vendepunkt og et kall til å ta fatt på nye oppgaver. De vendte tilbake til USA, og etter mange studier og bønner, kom stadig tanken opp om å besøke kristne som har lidd og lider for troen.

Dette ble begynnelsen på besøk i mange land som Kina, Russland og andre gamle sov-

jetstater. Kristne i Russland fortalte om svært vanskelige forhold på begynnelsen av 50-tallet. Da hadde tre pastorer arrangert en kongress i Moskva for 700 unge. De skulle få oppleve at de ikke var alene som kristne. De ble delt inn i grupper og fikk i oppgave hver dag å skrive ned alt de kunne huske fra Det nye testamentet. Ingen av dem hadde Bibel, salmebok eller sangbok. Dette resulterte i at de unge skrev ned evangeliene, med bare noen få feil, pluss over 1200 salmer og sanger. De russiske kristne fortalte at bibelkunnskapen og fellesskapet

ble mye mindre da de ble frie til å tro uten forfølgelse.

Ripken forteller mye fra forskjellige land, og noe som gjorde inntrykk på meg, var uttagnet fra flere forfulgte: «Er Gud så mye mer glad i dere kristne i Vesten at han lar dere slippe forfølgelse?» Det var en ny tanke for meg. Les boken, du vil ikke angre. ●

Vil du gjøre en forskjell?

Kirkens SOS trenger nye medarbeidere. Inntakskurs starter 16. februar. Vil du gjøre en forskjell for mennesker som har det vanskelig og samtidig oppleve personlig utvikling? Som frivillig kan du velge mellom å lytte til mennesker på telefon eller chatte med dem på internett. Du får full opplæring og oppfølging underveis, og vi kan tilby et utviklende personlig og sosialt fellesskap. Tjenesten er velordnet og forutsigbar, og kan fint tilpasses jobb, studier eller pensjonisttilværelse.

Mer informasjon: Ring 55 32 58 45/941 83 654 eller se www.kirkens-sos.no/bjorgvin
Kirkens SOS er Norges største og eldste krisetjeneste på telefon og internett.

 Kirkens SOS

Ta kontakt dersom du ønsker at ditt barn eller din ungdom skal ha en skolehverdag hvor kristne verdier råder grunnen.

En skole hvor den enkelte har betydning!

Bergen Kristne Grunnskole
Øvre Kråkenes 49
Tlf 55 98 78 20, www.bkgs.no

*Mellom hvert
menighetsblad...
følg med i*

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10
Fax: 55 11 80 11

*Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prosti.*

*E-post:
sylvi@fanaposten.no*

**Her kan din
annonse stå!**

Kontakt Frode Høyte
hoeyte@gmail.com

Begravelsesbyrået for
byen og **distriktet**

Solstrands
Begravelsesbyrå as

DØGNVAKT • 55 55 16 16

Vår erfaring – din trygghet

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00
www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Bergen & Omegn
BEGRAVELSEHJELP

*- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv*

Knut Helge
Polden

Espen
Polden

Tom
Wilson

Heine
Polden

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. BERGEN VEST
2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Sträume
Tlf: 55 21 44 50

Gi barnet ditt gode
verdier med på veien

Møllebakken Skole er
en kristen grunnskole med
små undervisningsgrupper,
gode faglige resultater, og
et inkluderende miljø som
elevene trives i.

Kontakt oss gjerne
for å få vite mer.

MØLLEBAKKEN SKOLE

Syvendedags Adventistsamfunnets grunnskole i Bergen

www.mollebakkenskole.no post@mollebakkenskole.no Tlf: 55 20 71 70

Orgel-konsert

Søndag 22. februar kl. 19.00 er det om å gjøre å kjenne sin «besøkelsestid» for orgelmusikkinteresserte.

Da er det ny orgelkonsert i Birkeland kirke - og enda en mulighet til å bli bedre kjent med «instrumentenes dronning», orgelet.

På konsertprogrammet:
Bach,
Mendelssohn
og Rinck.

Programmet denne kvelden kan beskrives som «blanda drops». Med andre ord, litt av hvert. Bach hører naturligvis med, og litt Mendelssohn.

Kveldens hovedverk er imidlertid komponert av en mer ukjent komponist: Christian Heinrich Rinck

(1770 - 1846). Rinck har skrevet et variasjonsverk over kongesangen, og dette står på kveldens program.

Kveldens utøver er Birkeland kirkes egen «spillemann» Ottar Erling Arnestad. ●

Takkoffer via SMS

Nå kan du gi takkoffer via SMS. Dette er for deg som gjerne vil gi, men ikke har kontanter. Det vil fremdeles være mulig å gi en gave kontant til søndagens formål i kirken.

Birkeland menighetsråd var svært positive da Bergen kirkelig fellesråd da inngikk avtale med Link mobility som leverer tjenesten. Vi har allerede undersøkt ulike muligheter for å bruke kortautomat, men dette har vist seg å være en bedre løsning. Selskapet leverer en god teknisk løsning og har god forståelse for kirkens måte å arbeide på. De har flere interessante muligheter:

Giver får en takk på SMS. Etter en time vil det sendes ut tilbud om å melde seg på i menighetens informasjonstjeneste. En kan når som helst melde seg av tjenesten igjen.

En annen fordel er at givere får tilbud om at gaven kan registreres for skattefritak idet summen går over kr. 500. Givere i Den norske kirke har nemlig muligheter for skattefritak på gaver mellom kr. 500 og 12.000.

Ordningen er kjent allerede gjennom andre innsamlingsaksjoner og menighetsrådet tror dette vil fungere godt. Mange har ikke med seg kontanter, men kan like-

vel støtte formålet. Også de som ikke er i gudstjenesten kan gi støtte om de ønsker det. Birkeland meldte seg og tok dette i bruk allerede i desember 2014.

Slik fungerer SMS-offeret:

- Send en SMS til telefonnummer 2108
- Skriv koden: birk mellomrom sum
For eksempel: birk 100
- Det er lagt opp følgende beløp: kr. 50, 80, 100, 150 og deretter økes beløpet med 50 opp til kr. 500.

Hilsen Birkeland menighetsråd ●

Sparebanken Vest

Bli besøksvenn

I Birkeland menighet trenger vi flere besøksvenner.

Som besøker får du en fast person du besøker jevnlig etter avtale, og det kan innebære å gå tur, bare prate sammen, følge til lege, gudstjeneste eller liknende. Det vanlige er 1-2 timer annenhver uke. Du får mulighet for kurs og påfyll i tjenesten, og oppfølging av diakonen, som er besøksleder.

Kontakt diakon Linda Bårdsen for en uforpliktende samtale.
Tlf. kontor: 55 36 22 85
linda.bardsen@bergen.kirken.no ●

«Optimisten»

«Optimisten» er en klubb tilrettelagt for utviklingshemmede.

Klubben, som drives av menigheten og bedehuset holder til på Nesttun bedehus. Hver første onsdag i måneden spiser vi middag og dessert sammen, har andakt, synger masse – kanskje du har lyst å prøve deg på «Åpen mikrofon»? Noen ganger har vi besøk av kor, orkester eller andre.

Har du lyst til å komme?

Det koster 50,- kr, og vi pleier å være mellom 40 og 60 hver gang. Velkommen til oss onsdager kl. 18-20.

Møter våren 2015:

- 4. februar
- 4. mars
- 8. april (Kloppedalen bofellesskap)
- 6. mai: På bedehuset og i Øvsttun kapell
- 3. juni: Sommerfest. ●

GRAVSTEIN

Alle utførelser - fra grov til helpolert.

Rikholdig utstilling under tak.

Navnetilføyerler og oppussing.

Katalog på eikner.no

Mandag og fredag 7-15

Tirs, ons og torsdag 7-18

Lørdag 10-14

STEINRIKET

EIKNER NATURSTEIN

Ulsmåg. 27, Nesttun 55987000

Menighetsråd, hva er det og hvem er med?

I år skal det velges nytt menighetsråd. Kirkevalget finner sted samme dag som kommunevalget, 14. september. I Birkeland kan rådet se tilbake på en periode med meningsfylt samarbeid, men når perioden går mot slutten er arbeidet i gang med å finne nye kandidater. Det er også mulig å stille alternative lister.

AV MARIT SERINE
ROBBESTAD SKEIE,
MENIGHETSRÅDS-
LEDER 2011-15.

Mange som har vært med i menighetsrådet forteller at de opplever et godt fellesskap der de setter mål og trekker i samme retning. Et menighetsråd skal ha gode diskusjoner og demokratiske prosesser, men likevel med rom for uenighet.

Noen er kanskje ukjente med deler av det som skjer når de går inn i et menighetsråd, men får etter en tid med oversikt over alt det positive arbeidet som gjøres i menigheten. En blir kjent med hvordan kirken og menigheten lokalt er organisert. Noen sier at de etter hvert føler seg inkludert, får brukt sine evner og seg selv og lærer om offentlige prosesser. Andre forteller at de blir mer synlige i nærmiljøet, som en del av kirken. De er menighetens representanter. De er med på å gjøre noe kjent og arbeider på flere arenaer for at nye mennesker skal føle tilhørighet til menigheten.

Sammen får vi til mye.

Den siste perioden har menighetsrådet valgt fire satsningsområder og mye har skjedd i løpet av disse årene. Vi har en godkjent trosopplæringsplan, med invitasjoner

til alle årskull. Vi har ansatt en ungdomsarbeider, har ledertrening og barnekor. Medarbeiderutvalget arbeider for god oppfølging av frivillige og etablerte Kveldsåpent for å lage gode møteplasser. Det er stadig fokus på godt informasjonsarbeid, med nettside, facebook og brosjyrer. I desember åpnet vi for SMS-ofring i kirken og givergledegruppen ivrer for at det skal komme nye glade givere. Et tilbygg til kirken er under planlegging sammen med Bergen kirkelig fellesråd. Vi går en spennende tid i møte.

Samarbeider og bestemmer

Et nytt menighetsråd bygger videre og kan etablere nye satsningsområder. I menighetsrådet får en muligheter til å påvirke.. Det kan synes å være et stort ansvar, men det er viktig å peke på at arbeidet i en menighet er et dugnadsarbeid og et tett samarbeid mellom ansatte, folkevalgte og frivillige. Menighetsrådet skal godkjenne planer, foreslå prioriteringer i forhold til ressurser og arbeide for at menigheten har en visjon for arbeidet.

14. september er det valg til nytt menighetsråd i Birkeland. Vi håper på et stort engasjement, både i forkant og på selve valgdagen.

Hilsen Birkeland menighetsråd 2011-15 ●

Kirkevalget 2015

Fakta, kirkevalget

- Menighetsrådet er valgstyre for kirkevalget. De oppnevner en nominasjonskomité og har ansvar for praktisk gjennomføring av valget.
- Det er mulig å levere alternativ liste til menighetsrådet innen 13. april. Listen skal være underskrevet av minst 10 stemmeberettigede forslagsstillere.
- Mer informasjon: www.kirken.no

Hvem-hva-hvor i Birkeland menighet

Tlf.: 55 36 22 80 - E-post: birkeland.menighet@bergen.kirken.no - Faks: 55 36 22 99 - Boks 152, Nesttun, 5852 Bergen

Ta gjerne direkte kontakt med ansatte. Hvis de ikke er til stede er det mulig å legge igjen en beskjed.

Besøksadresse:

Hardangerveien 5 B, Nesttun

Menighetshuset - Øvsttunveien 29

Bestilling av lokaler: 55 36 22 80
birkeland.menighet@bergen.kirken.no

Spørsmål om gravstell?

55 59 39 00 - kirkegaard@bkf.no

Dåp, vielse og begravelse:

Kirketorget 55 59 32 10
kirketorget@bergen.kirken.no

Sokneprest:

Ivar Braut: 55 36 22 82
ivar.braut@bergen.kirken.no

Kapellan:

Kjersti G. Norheim: 55 36 22 92
kjersti.norheim@bergen.kirken.no

Prest/prosjektleder Sædalen

Leidulf Øy: 55 36 22 84
leidulf.oy@bergen.kirken.no

Menighetspedagog Sædalen:

Gunn Waage Austad (vikar) 55 36 22 91.
gunn.waage.austad@bergen.kirken.no

Seniorprest:

Rune Joar Kysnes: 55 36 22 83
rune.kysnes@bergen.kirken.no

Administrasjonsleder:

Eli Heggdal: 55 36 22 81
eli.heggdal@bergen.kirken.no

Diakon

Linda Bårdsen: 55 36 22 85
linda.bardsen@bergen.kirken.no

Kateket:

Carina Ø. Søfteland: 55 36 22 88
carina.softeland@bergen.kirken.no

Kateket:

Ingunn Myklebust: 55 36 22 87
ingunn.myklebust@bergen.kirken.no

Kantor:

Ottar Arnestad: 55 36 22 86
ottar.arnestad@bergen.kirken.no

Kirketjener: 55362289

Menighetsrådsleder

Marit Serine Robbestad Skeie
55 36 22 81 (menighetskontoret)

Frivillighetskoordinator/ungdomsarbeid

Hilde Wolter: 55362290
hilde.wolter@bergen.kirken.no

KRIK- Nesttun

Andreas Aurlen: 97594249,
nesttun.krik.no
Facebook > KRIK Nesttun

Birkeland I. KFUK-speidere:

Lise Strøm Nilssen: 97 63 63 32

1.Øvsttun speidergruppe NSF:

Bjørn Erik Liland: 907 10 880

Birkeland Y's Men's Club

Dag Eikeseth: 934 03 160

Nesttun mannsforening for NMS

Stein Wivestad: 55 13 46 44

Gave til menigheten?

Kontonummer: 1644.32.89430

Motta epost-nyheter fra Birkeland:

mailman.uib.no/listinfo/birkeland

Hva skjer i Birkeland menighet fremover

Kirkeskyss/gudstjenester: Side 24.

Gå ikke glipp av

- Åpen kirke hver fredag fra kl. 15-17
- Orgelkonsert med kantor Ottar Arnestad 22. februar kl. 19
- Årets møte søndag 8. mars kl. 1230 på menighetshuset (lett servering).
- MATINÉ i Birkeland kirke søndag 15.mars kl.12.30 – 13.15. Eli Helland, sang. Nils Einar Helland, klaver. Salmer, jazzlåter, klassisk.

Voksen i Birkeland

Bibeltimer: På menighetshuset, vanligvis siste tirsdag i måneden kl. 19.30.

Enkel servering og samtale.

Bibeltimer denne våren med tema fra

1. og 2. Timoteus-brev:

- 3. mars: Ivar Braut
- 24. mars: Linda Bårdsen
- 28. april: Liv Ekeland

- Diakoni:** Kirkens bord på Baker Brun torsdager 12-13
- Nabokafé:** Hver tirsdag kl. 12-14 på menighetshuset for alle, med suppe og rimelig mat.
- Undringsstund:** Annenhver tirsdag ifbm nabokaféen inviterer vi til undring og samtale. 10/2, 24/2 10/3.
- Birkeland kantori:** Hver onsdag for deg

som har sangglede og som kan tenke deg å være mer med i gudstjenesten.

- Klubben Optimisten:** For utviklingshemmede. Nesttun bedehus hver første ons. i måneden. Se også side 4.
- Kveldsåpent i Birkeland**
Fellesskap og frivillighet er et av satsningsområdene til Birkeland menighetsråd. Tre kvelder planlegges denne våren, med litt mat og mye mening. Dette skal være til inspirasjon for alle som er engasjert i kirken – og kanskje være en vei inn for den som ønsker å bli kjent med Birkeland menighet. Menighetshuset.
- 10/2 kl. 19: Bli venn med livet. Du møter det hver eneste dag (v Reidar Kanestrøm og Linda Bårdsen).
- 16/3 kl. 19: Fokus på fastetid.

Barn i Birkeland

- 0-18: Sammen om Skatten** er tittelen på trosopplæringsplanen. I vår inviteres de som er 4, 7, 8, 9, 10 og 12 år. Babysang annenhver mandag kl. 10.30-12 i kirka. 9/2, 2/3, 16/3.
- Søndagsskole:** Når det ikke er skoleferie eller familiegudstjeneste.
- Fredagstaco** på menighetshuset: 17/2 kl. 17-19
- Barnekor:** Barnekor i kirken: 5-9 år, Torsdager kl. 18.00-18.45
- Tweens - de midt i mellom** 10 og 14 år:

Nattkafe: Se under «Ung i Birkeland». Se også annonse for Tweenshelg 13.-15. mars

Ung i Birkeland

- Trosopplæring for 14-åringer: Nesten 200 konfirmanter møtes ukentlig i ulike grupper.
- Nattkafé for ungdom: Annenhver fredag kl. 19.30-23 på menighetshuset. 13/2 og 6/3.
- Bobla Ten Sing: Torsdager kl. 19-21 på menighetshuset. Eget band, dans og lek.
- KRIK Nesttun: Fredager kl. 18-20 i gymsalen på Midtun skole: Bli kjent med Jesus og andre kule folk.
- Birkeland KFUK speidere: sjekk ut nettsiden deres for informasjon om gruppene: www.kmspeider.no/no/Kretser_og_grupper/Birkeland/

www.bergen.kirken.no/birkeland

Menighetskalender

dåp

Josefine Middelthun-Moe
Sunnevåg
Ulrik Middelthun-Moe
Sunnevåg
Joachim Snartemo Strano
Magnus Hønsi Gressgård
Pernille Roti Nygaard
Leonard Strømme
Oskar Engen Brakstad
Ada Habbestad Leversen
Amalie Duaso Larsen
Tobias Borge Birkeland
Lyder Kallekleiv
Brage Hillesvik-Amdam
Edvard Solheim Wold
Alma Solheim Fjordheim
Elias Hjelmeland Fjeldstad
Emil Sundgot Gjerstad
Thea Amalie Hjelmeland-Eriksen
Mia Ryngøye Brækkan
Emma Rose Vlasak
Martin Trætteberg Fahlvik
Bernhard Tertnes Christiansen
Thea Millum Endresen
Lilly Helen Ytre-Hauge
Torgilsteit
Sunniva Løvby Solhaug
Marius Kristiansen
Daniel Ølmheim Kristiansen
Frida Skår Mikkelsen
Henrik August Lunde
Haakon Elias Hopland Eknes
Mio Leander Rolland
Josefine Hopland

vielser

Karen Hetland og
Ole Magnus Hundvin

begravelser

Jan Ove Dyrkolbotn
Grete Blom
Regine Opdal
Alvhild Pernille Bratland
Dagny Thorbjørnsen
Evy Magna Valestrand
Albert Andreas Eikeseth
Sigfrid Steinsvik
Aslaug Loftheim
Vigdís Konstanse M. Nielsen
Vebjørn Ole Netteland
Cora Marchant Quitral
Anders Kvam
Hans Bernhard Opdahl
Evelyn Karin Bjørnsen
Olav Langeland
Alexander Mykløy
Svein Even Tveit
Bjarne Feste

Arne Peder Østgård
Svein Erik Nagelsett
Norvald Brakstad
Karin Sofie Hammersland
Tove Agnete Olsen
Ivar Johan Folkedal

gudstjenester

**Søndag 8. februar,
Kristi forklarelsesdag**
11.00: Gudstjeneste med dåp
og nattverd. Rune Joar Kysnes.
Søndagsskole. Takoffer til
Kirkens Bymisjon Bergen.
Mark 9,2–13: «Disiplene får
se Jesu herlighet».

**Søndag 15. februar,
Fastelavnssøndag**
11.00: Gudstjeneste med natt-
verd. Kjersti Gautestad Nor-
heim. Søndagsskole. Kon-
firmanter deltar. Takoffer til
Bibelselskapet. Joh 12,20–33:
«Jesu død og herliggjørelse»
13.00: Dåpsgudstjeneste.

**Onsdag 18. februar,
Askeonsdag**
19.00: Fastegudstjeneste med
nattverd. Norheim.

Lørdag 21. februar
12.00: Dåpsgudstjeneste.
Kysnes.

**Søndag 22. februar,
1. søndag i fastetiden**
11.00: Gudstjeneste med natt-
verd og egen forbønnsliturgi.
Kysnes. Takoffer til diakoniar-
beidet. Matt 16,21–23: «Om
lidelsen og Peters protest».

**Søndag 1. mars,
2. søndag i fastetiden**
11.00: Gudstjeneste med dåp
og nattverd. Ivar Braut. Tak-
offer til Misjonssambandet.
Luk 7,36–50: «Hun som fikk
syndene tilgitt».

**Søndag 8. mars,
3. søndag i fastetiden**
11.00: Familiegudstjeneste,
dåp. Norheim. Trosopplæring
7-åringer. Takoffer til menig-
hetens arb. blant barn og unge.
12.30: Menighetens årsmøte
på menighetshuset.

**Søndag 15. mars,
4. søndag i fastetiden**
11.00: Gudstjeneste med dåp
og nattverd. Kysnes. Søndags-

skole. Takoffer til menigheten.
Joh 3,11–16: «Så høyt har Gud
elsket verden».
12.30: Matiné med etter-
kommere etter organist Nils
Aam. Se side 23.

**Søndag 22. mars,
Maria budskapsdag**
11.00: Gudstjeneste med natt-
verd. Norheim. Søndagsskole.
Konfirmanter deltar. Takoffer
til menigheten.
Luk 1,46–55: «Marias lovsang».

Gudstjenester i Sædalen

Det har vokst frem et gudstje-
nestefellesskap i Sædalen der
mange deltar. Annenhver søn-
dag er det gudstjenester kl. 11
på Sædalen skole. Mellom 30
og 60 barn er med på søndags-
skolen, som er delt i tre alders-
delte grupper. Etter gudstjenes-
ten er det alltid kirkekafe.

Vel møtt til gudstjeneste i Sædalen!

15. februar
Familiegudstjeneste. Prest Lei-
dulf Øy. Takoffer til Misjons-
alliansen.

8. mars
Gudstjeneste med dåp og natt-
verd. Leidulf Øy og gjestepredi-
kant Frode Brügger Sætre fra
Misjonsselskapet. Søndags-
skole. Takoffer til Misjons-
selskapet.

22. mars
Gudstjeneste med dåp og natt-
verd. Leidulf Øy. Søndagsskole.
Juniorkonfirmanter. Takoffer til
menighetsarbeidet.

Skyss til Birkeland kirke

Av forskjellige årsaker kan det
være vanskelig å komme til
gudstjeneste. Vi ønsker å kunne
legge til rette slik at vi alle får
feire gudstjeneste i lag, og at vi
slik sammen skaper fellesskap i
menigheten. Tusen takk for at
du benytter deg av muligheten
med kirkeskyss til gudstjenes-
tene søndag formiddag!

Vi har fem sjåførere som kan stil-
le på kort varsel. Da vil det all-
tid passe å kjøre for én av dem.

Kontakt diakon Linda Bårdsen
55 36 22 85 - 483 02 448
fredag (evt. lørdag), så ordner
vi dette.

Vi takker og ber

*Kjære forbedere!
«Stol alltid på ham,
dere folk, øs ut deres
hjerter for ham!
Gud er vår tilflukt.»*

SAL 62,9

Uke 6: For alt det gode arbeidet
som gjøres i menighetene våre,
Birkeland og Sædalen. Admi-
nistrasjonsleder og frivillighets-
koordinator og alle frivillige
medarbeidere.

Uke 7: Trofaste forbedere. Takk!
Natteravner og dagravner i
lokalmiljøet. Fredagstaco 13/2
og alle som treffes der.

Uke 8: Fastetiden og forbere-
delsen til påske. Fasteguds-
tjenesten onsdag 18/2. Alle
som lider nød rundt omkring i
verden.

Uke 9: Vinterferien. At alle
som er på ferie hjemme eller på
reise, får en minnerik og god
ferie. Fred og toleranse i verden.

Uke 10: Biskopen i Bjørgvin og
alle ansatte på bispekontoret.
Bibeltimen 3/3.

Uke 11: Familiegudstjenesten
i Sædalen. Alle som er syke,
bærer på sorg eller strever med
andre ting.

Uke 12: Inngåtte ekteskap i
Birkeland. Kirketjenere våre
og alle de møter i sin tjeneste.

*Gud, vi er din kirke på jorden.
Din rettferdighet, fred og glede.
Har vi bragt rettferdighet?
Hjelper vi de fattige?
Gud, vi vil at din fred, glede og
rettferdighet skal gjelde for alle.
Bring dette til alle.
Bruk oss som dine hjelpere.
Amen.*

FORBØNN FRA KFUK/KFUM-SPEIDERNE

facebook

Ta en kikk på våre facebooksider:

< www.facebook.com/birkelandmenighet

Besøk også www.bergen.kirken.no/birkeland

Her finner dere alle gudstjenester og oversikt over aktiviteter. >

